

Sint Jansklooster, Heetveld 41

QuickScan

JM ecologie b.v., 2023

QuickScan Sint Jansklooster, Heetveld 41

Ecologische beoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming

Rapportnummer

R22.277

Status

0.5 (concept)

Datum

19-01-2023

Opdrachtgever

Rookveen Vastgoed B.V.
Heetveld 41
8326 BH Sint Jansklooster

Auteur

Sjoerd Bresser

Controle

Jildou Dekker & Corine Bos

Voorpagina

Ingang bedrijfslocatie Rookveen Vastgoed B.V.

Te citeren als

Bresser, S., 2022. QuickScan Sint Jansklooster, Heetveld 41; Ecologische beoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming. Rapport R22.277 JM ecologie b.v., Gorredijk.

JM ecologie b.v.

Leitswei 12
8401 CL Gorredijk

Copyright

© 2023 JM ecologie b.v.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

Inhoud

1	Inleiding.....	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Globale ligging	1
1.3	Structuur natuurwetgeving in Nederland	2
1.4	Scope van de QuickScan	3
1.5	Werkwijze	4
2	Beschrijving locatie en ingreep	5
2.1	Locatie.....	5
2.2	Ingreep en planning	9
3	Resultaten bureaustudie en veldbezoek	10
3.1	Bureaustudie (NDFF).....	10
3.2	Veldbezoek	11
3.2.1	Vogels.....	11
3.2.2	Vleermuizen	14
3.2.3	Overige zoogdieren	15
3.2.4	Reptielen	17
3.2.5	Amfibieën.....	18
3.2.6	Vissen	22
3.2.7	Dagvlinders	22
3.2.8	Libellen	23
3.2.9	Vaatplanten	25
3.2.10	Mossen.....	25
4	Effecten en gevolgen.....	26
4.1	Overzicht beschermde soorten.....	26
4.2	Effecten op de in het plangebied (mogelijk) aanwezige flora en fauna	27
5	Vervolgstappen.....	30
5.1	Fase I	31
5.2	Fase II	36
6	Conclusie en aanbevelingen	39
6.1	Fase I en II	39
6.2	Fase I	39
6.3	Fase II	40
6.4	Voormitigatie	40
	Geraadpleegde bronnen.....	41
	Bijlage 1 – Jaarrond beschermde nesten per provincie	i

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In opdracht van Rookveen Vastgoed B.V. heeft ecologisch adviesbureau JM ecologie b.v. een QuickScan uitgevoerd aan de Heetveld 41 te Heetveld, gemeente Steenwijkerland, provincie Overijssel. De opdrachtgever is voornemens om een bestemmingsplanwijziging van agrarisch naar bedrijfsbestemming door te voeren. Daarnaast zal er op termijn uitbreiding van het bedrijfspand plaatsvinden en zal er groenontwikkeling plaatsvinden. Om te onderzoeken hoe de geplande voornemens zich verhouden tot (potentieel) aanwezige beschermde natuurwaarden in en nabij het plangebied en of deze negatieve effecten ondervinden van de voorgenomen plannen, is er een QuickScan uitgevoerd.

1.2 Globale ligging

Het plangebied is gelegen aan Heetveld 41, te Heetveld, gemeente Steenwijkerland, provincie Overijssel. Het plangebied bevindt zich aan de zuidzijde van Heetveld. De directe omgeving bestaat uit stedelijk gebied, wegen, huizen met tuinen, een begraafplaats en agrarisch gebied. De omgeving buiten het dorp bestaat voornamelijk uit agrarisch gebied. Ten oosten van Heetveld op circa één kilometer ligt het Natura2000 gebied 'De Wieden & Weerribben'. De globale ligging van het plangebied is weergegeven in afbeelding 1.1.

Afbeelding 1.1. Locatie van het plangebied (rode stip) (bron: Esri).

1.3 Structuur natuurwetgeving in Nederland

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, de bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden.

Naast bescherming vanuit de Wet natuurbescherming, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Dit betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen), maar vindt zijn oorsprong in de Wnb. Na de decentralisatie (2017) zijn enkele provincies andere namen gaan voeren voor de NNN. Tot slot bestaan er diverse provinciaal beschermde natuurgebieden. De bescherming van deze gebieden wordt middels provinciaal beleid geregeld en valt derhalve tevens niet onder de Wet natuurbescherming.

Decentralisatie

Het bevoegd gezag is gedecentraliseerd naar de provincies. Het Rijk behoudt echter het bevoegd gezag en de verantwoordelijkheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen voor handelingen en projecten in gebruik, beheer of aanleg door het rijk, zoals bijvoorbeeld hoofdwegen, spoorwegen, hoofdvaarwegen, waterkeringen, militaire terreinen, gastransportnet, hoogspanningsleidingen, delfstoffen, kustlijn, bepaalde visserij en bijvoorbeeld activiteiten Koninklijk Huis.

Soortbescherming

In de Wet natuurbescherming is soortbescherming opgedeeld in categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet natuurbescherming. Het gaat om de volgende categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving.

Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet voor een aantal aangewezen vogelsoorten, indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding en het nest zelf zijn functionaliteit behoudt.

In aanvulling op de Vogelrichtlijn, geldt er voor een aantal vogelsoorten die jaarlijks naar hetzelfde nest terugkeren een jaarrond bescherming van de nesten. De meeste provincies en het Rijk hanteren de "Lijst met jaarrond beschermde nesten 2012". Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4) en mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5). Voor deze laatste categorie geldt alleen een jaarrond beschermde status indien ecologisch zwaarwegende omstandigheden dat rechtvaardigen. In de provincies Overijssel, Flevoland en Limburg geldt een aangepaste lijst jaarrond beschermde nesten, waarin een andere categorisering is aangebracht. In de provincie Friesland treedt een aangepaste lijst jaarrond beschermde nesten in werking met ingang van de Omgevingswet. De provincie Groningen hanteert geen officiële lijst, maar stelt dat essentiële nesten functioneel niet weggenomen mogen worden.

Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast geldt er een verbod om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding.

Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wet natuurbescherming. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren en opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en ontwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan, zolang dit niet leidt tot het beschadigen van de functionaliteit van een vaste voortplantings- of rustplaats. Tevens mag de verstoring er niet toe leiden dat de leefomgeving die nodig is om de vaste voortplantings- of rustplaats te laten functioneren, in het geding komt.

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. De grond waarop deze vrijstelling geldt verschilt per provincie en hoeft dus niet in alle situaties van toepassing te zijn. Vrijstelling op basis van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling is een geldige reden in alle provincies.

Indien bij het project-voornemen één of enkele gestelde verboden in artikel 3.1, 3.5 of 3.10 worden overtreden, dient gewerkt te worden conform een gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het mogelijk om een ontheffing aan te vragen bij de provincie waarin het voornemen plaats vindt. De grond waarop een ontheffing mogelijk is, verschilt per categorie.

1.4 Scope van de QuickScan

Deze QuickScan is opgesteld om de ecologische waarden van het plangebied te bepalen, en de, ten gevolge van de geplande wijziging, eventuele strijdigheden met de Wet natuurbescherming (Wnb) in kaart te brengen, waaruit een advies zal volgen over hoe te handelen volgens deze wet.

Er wordt in deze QuickScan niet ingegaan op raakvlakken met de gebiedsbescherming (Natura 2000, NatuurNetwerk Nederland en overige provinciale gebiedsbescherming) en de bescherming Houtopstanden.

Een initiatiefnemer is, vanuit de natuurwetgeving, bij ruimtelijke ingrepen (maar ook maatregelen en activiteiten) verplicht op de hoogte te zijn van mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen en rond het plangebied, zodat hiermee rekening kan worden gehouden. De consequenties van de beoogde ruimtelijke ingreep zijn getoetst aan de bepalingen van de soortenbescherming uit de Wet natuurbescherming (Wnb).

De natuur is onvoorspelbaar. Het veldbezoek beschrijft een momentopname. Indien de periode tussen veldbezoek en de invoer van de geplande werkzaamheden en/of wijziging meerdere jaren wordt, of indien de omstandigheden significant wijzigen, dient overwogen te worden een herhaald veldbezoek te laten uitvoeren, hetgeen mogelijk tot gevolg heeft dat de QuickScan wordt herzien.

1.5 Werkwijze

Bureaustudie

Voorafgaand aan het veldbezoek wordt de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten onderzocht door het raadplegen van online- en fysieke atlanten en databases, zoals bijvoorbeeld de NDFF. Het doel van de bureaustudie is het inschatten van de ligging van het projectgebied, de aanwezige habitattypes en de bekende beschermde soorten, alsmede het verkrijgen van inzicht in de kans dat beschermde soorten in een projectgebied aanwezig kunnen zijn.

Veldbezoek

Het veldbezoek is afgelegd door ecologen Sjoerd Bresser en Willem Oevering van JM ecologie b.v. op 6 december 2022. Het bezoek is uitgevoerd van 15.30 tot 16.30 uur, bij 4°C en 1 Bft., op een bewolkte dag. Het doel van het veldbezoek is het inschatten van de aanwezige habitattypes en het verkrijgen van inzicht in het plangebied.

Maatregel(en) en effecten

De derde stap is de beschrijving van de geplande maatregel en de omstandigheden (planning, methode) waarin deze uitgevoerd gaat worden. Tezamen met het veldbezoek en de bureaustudie kunnen hieruit eventuele strijdigheden van de plannen met de betreffende natuurwetgeving opgespoord worden, en kunnen eventuele kennishiaten benoemd worden. Hieraan worden conclusies verbonden en hieruit zal duidelijkheid ontstaan over de eventuele noodzaak tot het nemen van vervolgstappen, met als doel de werkzaamheden en/of wijziging conform de huidige Wet natuurbescherming te laten plaatsvinden.

2 Beschrijving locatie en ingreep

2.1 Locatie

Het plangebied is gelegen aan de zuidzijde van het dorp Heetveld. De directe omgeving kenmerkt zich voornamelijk door dorpen omringd met weidse graslanden doorsneden door houtwallen. Circa één kilometer ten oosten van het plangebied ligt het Natura2000 gebied de Weerribben-Wieden. Het is het grootste laagveenmoeras van Noordwest-Europa en bestaat uit plassen, meren, slootjes, moerasbossen, rietpercelen en bloemrijke hooilanden. Op ongeveer één kilometer ten zuidwesten van het plangebied is het Zwarte meer gelegen, een natuurgebied bestaande uit een meer met rietkragen aan de oevers.

De centrale bedrijfsruimte bevat verschillende delen. De grote loods midden in het plangebied is in gebruik als werkplaats en magazijn. De wanden van de loods zijn opgebouwd uit sandwichpanelen met een metalen afwerking. Aan de achterzijde zijn grote hoge ramen geplaatst. Aan de noordoostkant van de loods bevinden zich twee meter hoge muren met ingangen naar de spouw, waarop sandwichpanelen zijn geplaatst. Aangebouwd aan de loods zit een kantoorruimte met één meter hoge spouwmuren met daarbovenop sandwichpanelen. De gebouwen hebben een golfplaten dak.

Ten zuidoosten van het bedrijfspand staat een zendmast. De open kapschuur aan de zuidwestzijde is eveneens opgebouwd uit damwandprofiel, waarbij de ruimte naar de nok van het dak is afgeschermd met een grofmazig net. De kapschuur wordt intensief gebruikt als opslagruimte en werkplaats. Aan de achterzijde van de kapschuur is een klein grasland gelegen.

Aan de zuidzijde van de centrale loods liggen zowel begroeide als onbegroeide afgekalfde zandbulten waarop ruigten zijn ontstaan. Te midden van het plangebied bevindt zich een houtwal bestaande uit vooral meidoorn, sleedoorn en eik. De houtwal is ongeveer 50 meter lang en 5 meter breed. Daarbij bevindt zich aan het eind van de houtwal een flinke bult met bladafval. Daarnaast gelegen bevinden zich verruigde delen met takkenbulten, buizen, pallets etc. Ook bevindt zich aan de zuidzijde van de open kapschuur een grasland welke grenst aan een klein eikenbos met een plas en takkenbulten. De gehele oostkant van het plangebied kenmerkt zich door extensief begraasde graslanden of kleine akkers.

Aan de noordzijde is een tweede loods gelegen welke is opgebouwd uit sandwichpanelen. Het geasfalteerde deel van de oost- en zuidzijde gebruikt voor de opslag van materialen in de open lucht. Aan de westkant van het plangebied staan twee woonhuizen. Het straatbeeld langs de Heetveld kenmerkt zich door woningen en een bomenrij langs de openbare weg.

In afbeelding 2.1 is het plangebied weergegeven. Zie afbeeldingen 2.2 tot en met 2.16 voor een impressie van het plangebied.

Afbeelding 2.1. Begrenzing plangebied (bron achtergrond: Esri).

Afbeelding 2.2. Westzijde van de centrale loods met kantoorruimte.

Afbeelding 2.3. Zuidwestzijde van de loods met materiaal opslag.

Afbeelding 2.4. Zuidzijde van de centrale loods.

Afbeelding 2.5. Centrale zendmast.

Afbeelding 2.6. Oostzijde open kapschuur.

Afbeelding 2.7. Begroeide zandbulten.

Afbeelding 2.8. Afgekalfde zandbult.

Afbeelding 2.9. Noordzijde van de houtwal

Afbeelding 2.10. Zuidzijde van de houtwal binnen het plangebied met daarbij verruigde delen met takkenbulten, buizen en pallets.

Afbeelding 2.11. Eikenbos aan de zuidzijde.

Afbeelding 2.12. Extensieve akker aan de oostzijde.

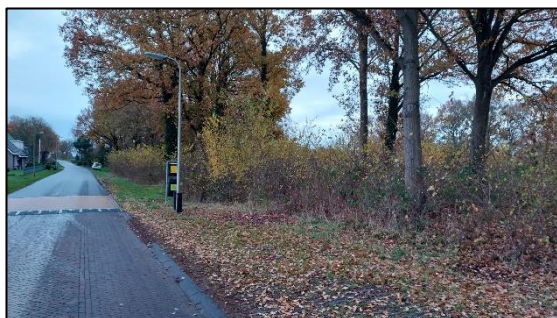
Afbeelding 2.13. Loods aan de noordzijde.

Afbeelding 2.14. Geasfalteerd gedeelte met materiaalopslag aan de oostzijde.

Afbeelding 2.15. Twee overige woningen aan de westzijde.

Afbeelding 2.16. Straatbeeld langs de Heetveld met bomenrij.

3 Resultaten bureaustudie en veldbezoek

3.1 Bureaustudie (NDFF)

Om een inzicht te krijgen in de aanwezige beschermde natuurwaarden binnen en in de omgeving van het plangebied, wordt onder andere gekeken naar de Nationale Database Flora en Fauna (NDFF). In deze database staan gevalideerde waarnemingen van zowel beschermde, als niet-beschermde soorten. Om een representatief beeld te krijgen van de mogelijk aanwezige beschermde natuurwaarden is gekeken naar waarnemingen van beschermde soorten in de afgelopen vijf jaar binnen, en in een straal van 2500 meter rondom het plangebied. In onderstaande tabel zijn de bekende beschermde soorten uit de NDFF weergegeven.

Tabel 3.1. Uit de bureaustudie bekende vogels met jaarrond beschermde nesten in Overijssel, Habitatrichtlijnsoorten en nationaal beschermde soorten in de omgeving van het plangebied (bron: NDFF).

Soortgroep	Soortnaam	Beschermingsregime (Wnb)
Vogels met jaarrond beschermde nesten	Boomvalk	Artikel 3.1
	Boerenwaluw	Artikel 3.1
	Bosuil	Artikel 3.1
	Buizerd	Artikel 3.1
	Gierzwaluw	Artikel 3.1
	Grote gele kwikstaart	Artikel 3.1
	Havik	Artikel 3.1
	Huismus	Artikel 3.1
	Huiswaluw	Artikel 3.1
	Kerkuil	Artikel 3.1
	Ooievaar	Artikel 3.1
	Ransuil	Artikel 3.1
	Roek	Artikel 3.1
	Slechtvalk	Artikel 3.1
	Sperwer	Artikel 3.1
	Steenuil	Artikel 3.1
	Torenvalk	Artikel 3.1
	Wespendief	Artikel 3.1
	Zeearend	Artikel 3.1
Zoogdieren	Bever	Artikel 3.5
	Boommarter	Artikel 3.10
	Bunzing	Artikel 3.10
	Egel	Artikel 3.10
	Hermelijn	Artikel 3.10
	Otter	Artikel 3.5
	Steenmarter	Artikel 3.10
	Wezel	Artikel 3.10
	Vleermuizen*	Artikel 3.5
Reptielen	Ringslang	Artikel 3.10
Amfibieën	Heikikker	Artikel 3.5
	Knoflookpad	Artikel 3.5

	Poelkikker	Artikel 3.5
	Rugstreeppad	Artikel 3.5
Vissen	Grote modderkruiper	Artikel 3.10
Libellen	Gevlekte glanslibel	Artikel 3.10
	Gevlekte witsnuitlibel	Artikel 3.5
	Groene glazenmaker	Artikel 3.5
	Kempense heidelibel	Artikel 3.10
	Noordse winterjuffer	Artikel 3.5
	Sierlijke witsnuitlibel	Artikel 3.5
Dagvlinders	Grote weerschijnvlinder	Artikel 3.10
	Zilveren maan	Artikel 3.10

*Waargenomen vleermuissoorten: baardvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis.

De resultaten van de bureaustudie zijn gedurende het veldbezoek benut als hulpmiddel voor het bepalen welke soorten mogelijk binnen en rond het plangebied voor kunnen komen.

3.2 Veldbezoek

Gedurende het veldbezoek is, naast het plangebied, een zone rondom het plangebied bezocht om de aanwezige natuurwaarden te inventariseren. Deze zone wordt gehanteerd, omdat werkzaamheden die plaatsvinden binnen het plangebied effecten kunnen hebben op de omgeving. Deze zone wordt door de ter zake kundige ecooloog tijdens het terreinbezoek bepaald.

Waargenomen soorten en verwachte soorten (op basis van de aanwezige habitat en de bekende verspreiding) worden samengenomen en hun gebruik van het plangebied wordt beschreven. Hierbij ligt de nadruk op beschermde soorten, maar er zullen ook algemene en lichter beschermde soorten betrokken worden indien waargenomen of van belang voor de ingreep.

3.2.1 Vogels

Alle broedgevallen van vogels zijn beschermd. Van een aantal vogelsoorten zijn ook de nesten en vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen soorten waarvan de nesten en vaste rust- en verblijfplaatsen in elke situatie jaarrond beschermd zijn (categorie 1 tot en met 4) en soorten waarvan de nesten en vaste rust- en verblijfplaatsen alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (categorie 5). Alle provincies hanteren een eigen lijst met (potentieel) jaarrond beschermde nesten en vaste rust- en verblijfplaatsen. Een overzicht van de soorten per provincie is weergegeven in bijlage 1.

In onderstaande alinea's worden de soorten met een jaarrond beschermd nest en vaste rust- en verblijfplaatsen in elke situatie behandeld. Daarnaast worden de soorten met potentieel jaarrond beschermde nesten en vaste rust- en verblijfplaatsen behandeld die kunnen voorkomen binnen het plangebied of de directe omgeving. Hierbij wordt afgewogen of er sprake is van zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden die de jaarronde bescherming kunnen rechtvaardigen.

Jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 4)

Tijdens het veldbezoek is gezocht naar jaarrond beschermde nesten in en binnen de verstoringszone van het plangebied.

Op basis van afwezigheid van hoge bomen, palen of masten met nesten in en binnen de verstoringszone van het plangebied kunnen nesten van boomvalk, buizerd, havik, oehoe, ooievaar, raaf, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, torenvalk, wespendif, zeearend en zwarte wouw uitgesloten worden. Binnen het plangebied ontbreken hoge bomen met geschikte holten. Aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten binnen het plangebied van bosuil kan daarmee worden uitgesloten. Het nabijgelegen eikenbos biedt mogelijk geschikt broedbiotoop voor bosuil, aangezien het bos tijdens het veldbezoek vanwege het oppervlakte niet gecontroleerd kon worden op geschikte holten. Echter hebben de werkzaamheden zoals deze nu beschreven staan geen invloed op de potentiële aanwezigheid van bosuil. Naast het ontbreken van holten in de bomen, bevinden zich geen bomen met een lange gladde stam (beuk, grove den, lariks) in en binnen de verstoringszone van het plangebied. Aanwezigheid van geschikte broedlocaties voor zwarte specht kan uitgesloten worden.

Ook voor de grote gele kwikstaart is geen geschikt broedbiotoop aanwezig vanwege de afwezigheid van een stromende beek of rivier.

Voor kerkuil is geen geschikte broedlocatie aanwezig. De toegang tot geschikte broedlocaties in de open kapschuur is afgeschermd door een grofmazig net. Daarnaast wordt de schuur intensief gebruikt. Ook zijn er geen nesten van boerenwaluw aangetroffen binnen het plangebied. De potentiële broedlocaties in de open kapschuur zijn afgeschermd met een grofmazig net. Aanwezigheid van nestlocaties voor boerenwaluw kan worden uitgesloten. De twee loodsen binnen het plangebied zijn door de damwandbeplating en het ontbreken van dakpannen ongeschikt voor huismus en gierzwaluw. Bij de woningen binnen het plangebied zijn geen huiszwaluwnesten aangetroffen.

De bebouwing (loodsen, kapschuur en woningen) binnen het plangebied bevat geen openingen naar geschikte broedlocaties voor steenuil. Echter bieden de schuurtjes grenzend aan de noordkant van het plangebied geschikte broedlocaties voor steenuil. Daarnaast bevinden zich binnen 300 meter van het schuurtje (binnen het plangebied) meer dan voldoende houtwallen, rommelhoekjes, uitkijkpunten, verruigde delen en extensieve graslanden/akkers waar de steenuil kan foerageren. Aanwezigheid van steenuil kan niet worden uitgesloten.

Afbeelding 3.1. Overzichtsfoto van de schuurtjes aan de noordkant van het plan gebied.

Afbeelding 3.2. Detailfoto van het schuurtje.

De woningen op huisnummer 37 en 39 liggen binnen het plangebied en kunnen dienen als geschikte verblijfplaatsen voor huismus en gierzwaluw. Deze woningen bevatten dakpannen met vrije openingen naar de dakgoot en de omliggende hagen bieden dekking aan huismus. De kantpannen van de woonhuizen bieden openingen voor potentiële nestlocaties voor gierzwaluw. Aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten kan daarom niet worden uitgesloten.

Consequenties van de ingreep op jaarrond beschermde nesten van steenuil, huismus en gierzwaluw staan beschreven in paragraaf 4.2.

Mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5)

Tijdens het veldbezoek is gezocht naar aanwezigheid van mogelijk jaarrond beschermde nesten van vogels. Aan de westzijde van het plangebied zijn aan de bomenrij nestkasten opgehangen. Deze nestkasten bieden potentiële broedlocaties voor ringmus. Ook kan een soort als boomkruiper tot broeden komen in de gescheurde takken van bomen in de houtwal. De afgekalfde zandbult te midden van plangebied biedt potentieel matig geschikt broedhabitat voor oeverzwaluw. Er gelden echter geen zwaarwegende ecologische redenen om deze soort als jaarrond beschermd te beschouwen, gezien er voldoende alternatieve nestgelegenheid beschikbaar is in de omgeving, zoals in het nabijgelegen eikenbos, omliggende woningen en tuinen. Voor deze soorten geldt daarom hetzelfde als voor 'algemene broedvogels'.

Algemene broedvogels

In de omgeving van het plangebied is geschikt habitat aanwezig voor diverse soorten algemene broedvogels. In de houtwal kunnen soorten als houtduif, merel en vink tot broeden komen. De aanwezige takkenbulten bieden geschikt broedhabitat voor soorten als winterkoning. Op het weiland kunnen diverse weidevogels en grondbroeders, zoals graspieper tot broeden komen. Daarnaast kunnen op de braakliggende akker soorten als Kievit tot broeden komen. De aanwezigheid van algemene broedvogels kan daarom niet worden uitgesloten.

Consequenties van de ingreep op algemene broedvogels staan beschreven in paragraaf 4.2.

3.2.2 Vleermuizen

Alle vleermuizen zijn zwaar beschermd (alle in Nederland voorkomende soorten staan vermeld in de Habitatrichtlijn). Vleermuizen kunnen een plangebied gebruiken als verblijfplaats, vaste vliegroute en/of foerageergebied.

Verblijfplaatsen kunnen uitgesplitst worden in vier categorieën, te weten kraam-, zomer-, paar- en winterverblijven. Vleermuizen maken op verschillende manieren en in verschillende seizoenen gebruik van deze verblijfplaatsen. De eisen die vleermuizen stellen aan hun verblijfplaatsen zijn afhankelijk van de vleermuissoort en het gebruik van de verblijfplaats. Kraamverblijven worden in het voorjaar en de vroege zomer gebruikt door grote groepen drachtige vrouwtjes om hun jongen te baren en groot te brengen. Tegelijkertijd bevinden kleinere groepen mannetjes zich in de zomerverblijfplaatsen. Later in de zomer en in het najaar verplaatsen de mannetjes zich naar de paarverblijven, waaromheen ze een territorium bezetten en verdedigen tegen andere mannetjes. Binnen het territorium proberen de mannetjes langskomende vrouwtjes te lokken naar de paarverblijven, waar vervolgens de paring plaatsvindt. Het paarseizoen eindigt in de herfst, waarna de vleermuizen de winterverblijven opzoeken om te overwinteren. Sommige soorten migreren hiervoor over behoorlijke afstanden.

Vleermuizen gebruiken vliegroutes voor dagelijkse verplaatsingen tussen verblijfplaats en foerageergebieden en in het geval van migrerende soorten, voor de jaarlijkse trek van en naar de winterverblijven. Meestal maken vleermuizen langdurig gebruik van vaste routes die ze onthouden. Daarbij worden lijnvormige elementen zoals bomenrijen, dijken en watergangen gebruikt als vliegrouteondersteuning. Het onderbreken of verwijderen van deze elementen bij een (potentiële) vliegroute kan een negatief effect hebben op de mogelijkheid van vleermuizen om hun doel te bereiken.

Ten slotte kunnen vleermuizen een plangebied gebruiken als foerageergebied. De vleermuizen komen via vaste routes naar het foerageergebied om daar in de buurt van bomen en water te jagen op vliegende insecten. Net zoals vaste vliegroutes die veelvuldig gebruikt worden, maken vleermuizen ook gebruik van vaste foerageergebieden. Het ongeschikt maken van een foerageergebied door bijvoorbeeld het kappen of verlichten van bomen of het dempen van waterpartijen, kan tot gevolg hebben dat vleermuizen geen toegang meer hebben tot voldoende voedsel.

Verblijven

In en binnen de verstoringszone van het plangebied is gezocht naar potentiële verblijfplaatsen voor boombewonende vleermuizen. Hierbij is gelet op geschikte boomholten. Het eikenbos aan de oostzijde is van dusdanig oppervlakte dat geschikte boomholten voor soorten als ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis niet uit te sluiten waren tijdens het veldbezoek. Deze holten kunnen door boombewonende vleermuizen in gebruik zijn als kraam-, zomer- of paarverblijf. Aanwezigheid van boombewonende vleermuizen in en binnen de verstoringszone van het plangebied kan niet worden uitgesloten.

In en binnen de verstoringszone van het plangebied is gezocht naar potentiële verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuizen. De loods aan de noordkant van het plangebied is ongeschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen zoals gewone dwergvleermuis en laatvlieger vanwege de damwandbeplating en het ontbreken van geschikte spouwmuren, dakpannen en kieren of spleten waar vleermuizen tussen kunnen kruipen.

De bewoning van gebouwbewonende vleermuizen in de centraal gelegen loods kan aan de west- en oostzijde worden uitgesloten door de te lage spouwmuren en de sandwichbeplating. De loods heeft aan de noord- en oostzijde een spouwmuur. Deze is echter niet toegankelijk voor vleermuizen.

De twee woonhuizen ten noorden en oosten van het plangebied bieden wel geschikte verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuizen bieden, vanwege de toegang tot de spouw. Deze locaties kunnen door gebouwbewonende vleermuizen in gebruik zijn als kraam-, zomer-of paarverblijf. Aanwezigheid van gebouwbewonende vleermuizen in en binnen de verstoringszone van het plangebied kan niet worden uitgesloten.

Consequenties van de ingreep op verblijfplaatsen van gebouwbewonende en boombewonende vleermuizen staan beschreven in paragraaf 4.2.

Vliegroutes

In het plan- en verstoringsgebied zijn lijnvormige elementen zoals bomenrijen die mogelijk dienen als vliegrouteondersteuning voor diverse soorten vleermuizen. Zo kan de bomenrij aan de westkant van het plangebied aan de Heetveld dienen als vliegroute voor vleermuizen. Aangezien er in de omgeving van het plangebied genoeg minstens even geschikte vliegrouteondersteuning aanwezig is, wordt het plangebied niet als essentiële vliegrouteondersteuning beschouwd.

Foerageergebied

Het plangebied is matig geschikt als foerageergebied voor diverse soorten vleermuizen. Aangezien er in de omgeving van het plangebied genoeg minstens even geschikt foerageergebied aanwezig is, wordt het plangebied niet als essentieel foerageergebied beschouwd.

3.2.3 Overige zoogdieren

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied meerdere waarnemingen bekend zijn van beschermde zoogdiersoorten. Het gaat hier om de bever, boommarter, bunzing, egel, hermelijn, otter, steenmarter en wezel.

Bever

Bevers maken vooral gebruik van het overgangsgebied tussen land en water zoals moerassen, langs beken, rivieren en meren. De bever heeft een voorkeur voor rustige rivieren en meren omzoomd door broekbossen met bomen als wilg en es (Zoogdiervereniging, z.d.). Binnen een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied zijn twaalf waarnemingen van bever bekend. De waarnemingen zijn gedaan rond watergangen in het Zwarte meer en Natura2000- gebied de Weerribben-Wieden. Door het ontbreken van watergangen binnen het plangebied kan de aanwezigheid van bever worden uitgesloten.

Boommarter

De boommarter is een soort van een bosrijke omgeving. Verblijfplaatsen van de soort bevinden zich vaak in oude spechten- en inrottingsholten van bomen. De boommarter kan echter ook verblijfplaatsen hebben onder takkenhopen. Rustplaatsen bevinden zich ook op andere plekken, zoals in konijnen- en vossenholten en tussen boomwortels (Zoogdiervereniging, z.d.). Binnen een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied zijn drieënvijftig waarnemingen van boommarter bekend in de laatste vijf jaar. De waarnemingen zijn gedaan rond het Natura2000- gebied de Weerribben-Wieden. Aanwezigheid van bomen met geschikte holtes voor boommarter in het nabijgelegen eikenbos kan niet worden uitgesloten.

Bunzing

De bunzing heeft een voorkeur voor kleinschalig landschap met houtwallen, greppels en sloten met overhangende vegetatie, ook dorpen en buitenwijken van steden vormen geschikt leefgebied. De omvang van het leefgebied varieert van tien tot soms enkele duizenden hectares, afhankelijk van het voedselaanbod. Als dagrustplaats worden voornamelijk bestaande hopen gebruikt, zoals konijnenhopen en hopen van bijvoorbeeld muskusrat. Ook takken- en steenhopen, duikers en rommelschuurtjes worden als dagrustplaats gebruikt. In de winter zoeken bunzingen vaak warmere plekken op, zoals hooi- en strobalen (Zoogdiervereniging, z.d.). Binnen een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied zijn zeven waarnemingen van bunzing bekend in de laatste vijf jaar. De waarnemingen zijn gedaan op 1,5 kilometer van het plangebied. De aanwezige verruigde delen, ondergroei in de houtwal en takkenhopen bieden geschikt habitat en voldoende dekking voor bunzing (zie afbeelding 3.3 en 3.4. Aanwezigheid van bunzing in het plangebied kan niet worden uitgesloten.

Afbeelding 3.3. Takkenhopen en verruigde delen.

Afbeelding 3.4. Ruigten en ondergroei in de houtwal.

Consequenties van de ingreep op verblijfplaatsen van bunzing staan beschreven in paragraaf 4.2.

Egel

De egel komt voor in bijna alle landschappen. Denk hierbij aan tuinen, bosranden, struweel en loofbos, het liefst met ondergroei (Zoogdiervereniging, z.d.). Binnen een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied zijn vijftien waarnemingen van egel bekend in de laatste vijf jaar. De waarnemingen zijn gedaan in de omliggende dorpen. De aanwezige verruigde delen, ondergroei in de houtwal en takkenhopen bieden geschikt habitat en voldoende dekking voor egel (zie afbeelding 3.3 en 3.4. Aanwezigheid van egel in het plangebied kan niet worden uitgesloten.

Consequenties van de ingreep op verblijfplaatsen van egel staan beschreven in paragraaf 4.2.

Hermelijn

De hermelijn komt in alle habitatten voor, van open plekken, in bossen, houtwallen, duinen, akkers en vochtig terrein. De enige voorwaarde is dat er voldoende dekking aanwezig is (Zoogdiervereniging, z.d.). Binnen een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied zijn vier waarnemingen van hermelijn bekend in de laatste vijf jaar. De waarnemingen zijn gedaan op 1,5 kilometer van het plangebied. De verruigde delen, ondergroei in de houtwal en takkenhopen bieden geschikt habitat en voldoende dekking voor hermelijn (zie afbeelding 3.3 en 3.4. De aanwezigheid van hermelijn in het plangebied kan niet worden uitgesloten.

Consequenties van de ingreep op verblijfplaatsen van hermelijn staan beschreven in paragraaf 4.2.

Otter

De otter leeft in oeverzones met voldoende dekking en rust van allerlei soorten stromende wateren, zoals meren, plassen, rivieren, kanalen, beken, moerassen en estuaria. Ze leven in schoon en zoet water, waar voldoende voedsel, dekking en rust is. Het is een schuw dier en meestal 's nachts actief maar is ook soms overdag actief. (Zoogdiervereniging, z.d.). Binnen een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied zijn 176 waarnemingen van otter bekend in de laatste vijf jaar. De waarnemingen zijn gedaan rond watergangen in het Zwarte meer en Natura2000- gebied de Weerribben-Wieden. Door het ontbreken van watergangen binnen het plangebied kan de aanwezigheid van otter worden uitgesloten.

Steenmarter

De steenmarter is een typische cultuurvolger. Binnen het territorium heeft de soort soms wel tientallen rustplaatsen. Rustplaatsen kunnen zich op veel plaatsen bevinden, zowel in bebouwd gebied alsook in het buitengebied. Verblijfplaatsen of nesten bevinden zich bijvoorbeeld in holtes of in opening tussen platen en stenen (Zoogdiervereniging, z.d.). Binnen een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied zijn elf waarnemingen van steenmarter bekend in de laatste vijf jaar. De dichtstbijzijnde waarnemingen zijn gedaan op 120 meter van het plangebied. De open kapschuur biedt een potentiële rustplaats voor steenmarter aangezien de toegang tot de schuur vrij is. Tussen het opgeslagen materiaal kan de steenmarter een rustplaats hebben gevonden. De verruigde delen, ondergroei in de houtwal en takkenhopen bieden geschikt habitat en voldoende dekking voor een rustplaats van steenmarter. Daarnaast zijn de woningen en daken binnen het plangebied voldoende toegankelijk voor de steenmarter. De aanwezigheid van steenmarter in het plangebied kan niet worden uitgesloten.

Consequenties van de ingreep op verblijfplaatsen van steenmarter staan beschreven in paragraaf 4.2

Wezel

Wezels leven bij voorkeur in open, droge natuur- en cultuurlandschap maar verder in veel verschillende biotopen (zoals bossen, duinen, wei- en akkerland (Zoogdiervereniging, z.d.). Binnen een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied zijn twee waarnemingen van wezel bekend in de laatste vijf jaar. De waarnemingen zijn gedaan op 1,5 kilometer afstand van het plangebied. De verruigde delen, ondergroei in de houtwal en takkenhopen bieden geschikt habitat en voldoende dekking voor wezel (zie afbeelding 3.3 en 3.4). Daarom kan aanwezigheid van wezel in het plangebied niet worden uitgesloten.

Consequenties van de ingreep op verblijfplaatsen van wezel staan beschreven in paragraaf 4.2

Overige zoogdieren

In de omgeving van het plangebied zijn geen marine habitats (walvisachtigen, gewone zeehond, grijze zeehond en walrus), grote waterrijke milieus met voldoende dekking en moerasgebieden, watergangen met een rijke oeverbegroeiing en onderwatervegetatie (Noordse woelmuis, waterspitsmuis) aanwezig. Tevens zijn er geen bosrijke gebieden met voldoende voedsel, houtwallen of bosschages met boomholtes, kleinschalig cultuurlandschap met een dichte gras- of kruidlaag of gebieden met structuurrijke vegetatie (eekhoorn, wild zwijn, damhert, das, edelhert, ondergrondse woelmuis, grote bosmuis, wolf,) aanwezig. of gras- en akkerland (haas, konijn, veldspitsmuis) aanwezig. Tevens valt het bekende verspreidingsgebied van meerdere soorten buiten het plangebied, enkele zoogdiersoorten (gewone hamster, hazelmuis, lynx, wilde kat en eikelmuis) komen van nature alleen in Zuid-Limburg voor, waardoor de aanwezigheid van deze beschermde zoogdiersoorten wordt uitgesloten.

3.2.4 Reptielen

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied meerdere waarnemingen bekend zijn van beschermde reptielen. Het gaat hier om ringslang.

Ringslang

De ringslang is een sterk aan watergebonden reptiel dat met name in de directe omgeving van beken, sloten, rivieren, meren, vijvers en poelen wordt aangetroffen. Geschikte wateren kunnen in laagveengebieden, struwelen, parken, natte heidegebieden, bossen en zelfs in bebouwd en agrarisch gebied gelegen zijn, zolang er maar voldoende dekking en zonplekken aanwezig zijn. De ringslang is in Nederland afhankelijk van de aanwezigheid van broeihopen waarin de eieren tot ontwikkeling kunnen komen. Deze broeihopen bestaan veelal uit hopen mest, compost, blad- en snoeiafval of in een natuurlijke situatie uit aangespoeld plantenmateriaal (RAVON, z.d.). In een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied zijn dertien waarnemingen van ringslang bekend in de laatste vijf jaar. De dichtstbijzijnde waarnemingen zijn gedaan op één kilometer van het plangebied. Binnen het plangebied bevindt zich een locatie met een hoop bladafval en doorgerot hout aan het eind van de houtwal. Dit biedt een potentiële broeihoop voor ringslang (zie afbeelding 3.5 en 3.6). Daarnaast bevinden zich in de directe omgeving meerdere poelen welke geschikt zijn als foerageergebied. Vanwege de relatief kleine afstand van de waarnemingen tot het plangebied en het grote dispersievermogen van ringslangen kan er niet uitgesloten worden dat de bult met bladafval in gebruik is als broeihoop. De aanwezigheid van essentieel leefgebied van de ringslang is daarmee niet uit te sluiten.

Afbeelding 3.5. Potentiële broedplaats in de vorm van bladafval.

Afbeelding 3.6. Detailfoto potentiële broeihoop.

Consequenties van de ingreep op verblijfplaatsen en voortplantingshabitat van ringslang staan beschreven in paragraaf 4.2.

Overige beschermde reptielen

In de omgeving van het plangebied zijn geen marine habitats (dikkopschildpad, Kemps zeeschildpad, lederschildpad, soepschildpad), heide-, laag- en hoogveen- of duinengebieden met een rijke vegetatiestructuur (gladde slang, zandhagedis, adder, levendbarende hagedis) of bosrijke gebieden en heideterreinen met dichte vegetatie (hazelworm) aanwezig. De muurhagedis komt van nature alleen voor op de oude stadsmuren van Maastricht, maar er zijn op andere locaties uitgezette populaties bekend, welke levensvatbare populaties betreffen. Het plangebied is niet gelegen bij één van deze locaties. De aanwezigheid van deze beschermde reptielensoorten wordt derhalve uitgesloten.

3.2.5 Amfibieën

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied waarnemingen bekend zijn van beschermde amfibieën. Het gaat hier om heikikker, knoflookpad, poelkikker en rugstreeppad.

Heikikker

De heikikker leeft voornamelijk in vochtige gebieden zoals laagvenen, moerassen en veenweidegebieden, maar ook in bijvoorbeeld heidegebieden. Als voortplantingswater kunnen poelen, vennen en smalle slootjes gebruikt worden, waarbij de heikikker voornamelijk in voedselarme, zure

wateren voorkomt. De heikikker overwintert van oktober tot eind februari op vorstvrije plekken op het land buiten bereik van het grondwater. De heikikker overwintert (nagenoeg) niet in het water. In Nederland overwintert de heikikker vooral langs sloten met afgetrapte slootkanten en in bosjes (BIJ12, 2017; RAVON, z.d.). Binnen een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied zijn vier waarnemingen van heikikker bekend in de laatste vijf jaar. De waarnemingen zijn gedaan in het Natura2000-gebied de Weerribben-Wieden. Vanwege het ontbreken van voedselarme en zure wateren binnen het plangebied kan aanwezigheid van voortplantingshabitat voor heikikker worden uitgesloten. Echter ligt binnen 100 meter geschikt voortplantingshabitat (dispersieafstand van heikikker is maximaal drie kilometer). Het struweel en gevallen blad binnen de houtwal en de rommelhoekjes op het erf bieden potentieel winterhabitat voor de heikikker (zie afbeelding 3.3, 3.7 en 3.8). De aanwezigheid van winterhabitat voor heikikker kan niet worden uitgesloten.

Afbeelding 3.7. Struweel nabij de houtwal

Afbeelding 3.8. Ondergroei met gevallen blad.

Consequenties van de ingreep op winterhabitat van heikikker staan beschreven in paragraaf 4.2.

Poelkikker

De poelkikker komt voor in schone, stilstaande, vrij voedselarme wateren zoals vennen, poelen en watergangen in hoogveengebieden, uiterwaarden, agrarisch gebied en laagveen. Niet alleen tijdens de voortplanting, maar een groot deel van het zomerhalfjaar is de poelkikker in en om het water te vinden. De soort overwintert meestal op het land, bijvoorbeeld ingegraven in de grond, in muizenholletjes, onder stronken bladafval, struweel of in dammetjes waar puin aanwezig is (BIJ12, 2017; RAVON, z.d.). Binnen een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied zijn achttien waarnemingen van poelkikker bekend in de laatste vijf jaar. De dichtstbijzijnde waarnemingen zijn gedaan in de omliggende poelen nabij het plangebied. Vanwege het ontbreken van geschikt voortplantingswater binnen het plangebied kan aanwezigheid van voortplantingshabitat voor poelkikker worden uitgesloten. Echter ligt binnen 100 meter geschikt voortplantingshabitat. Het struweel en gevallen blad binnen de houtwal en de rommelhoekjes op het erf bieden potentieel winterhabitat voor de poelkikker (zie afbeelding 3.2, 3.7 en 3.8). De aanwezigheid van winterhabitat voor poelkikker kan niet worden uitgesloten.

Consequenties van de ingreep op winterhabitat van poelkikker staan beschreven in paragraaf 4.2

Knoflookpad

De knoflookpad is een bedreigde soort, die maar op een paar plekken voorkomt. Op deze locaties gaat de soort sterk achteruit. De soort heeft een voorkeur voor agrarisch gebied, ruderaal terrein (zoals volkstuinten), rivierduintjes en halfnatuurlijke graslanden. De knoflookpad wordt ook relatief vaak gemeld op en rond infrastructuur (dijken, wegen en spoorlijnen). Daarnaast wordt de knoflookpad gemeld uit de randen van heideterreinen en uit bos en struweel. Een voorwaarde voor deze (grotendeels ondergronds levende) soort is de aanwezigheid van open zandplekken omringd door vegetatie. Het zand moet een zodanige structuur hebben, dat het goed vergraafbaar is. Ook extensief bewerkte akkers (bijv. asperge en aardappelen) voldoen hieraan. Knoflookpadden zijn 's nachts actief en graven ze zich overdag in (BIJ12, 2017; RAVON, z.d.). Binnen een straal 100 meter rond het plangebied zijn tweeëndertig waarnemingen van knoflookpad bekend in de laatste vijf jaar. Het plangebied is gelegen in agrarische omgeving. De dichtstbijzijnde waarnemingen zijn gedaan in omliggende poelen nabij het plangebied. Binnen het plangebied liggen enkele verruigde delen en een akker welke extensief beheerd worden. De uit los vergraafbaar zand bestaande delen, welke aan ruigtes grenzen, zijn ook geschikt als habitat voor de soort. Daarnaast heeft de knoflookpad een dispersieafstand van 200 meter, welke binnen het bereik van omliggend voortplantingshabitat in de vorm van poelen ligt. Hierdoor is geschikt voortplantingshabitat bereikbaar. De aanwezigheid van knoflookpad in het plangebied kan niet worden uitgesloten.

Afbeelding 3.9. Zand grenzend aan ruigten en struweel.

Consequenties van de ingreep op winterhabitat van knoflookpad staan beschreven in paragraaf 4.2

Rugstreeppad

De rugstreeppad is vaak te vinden in gebieden met een hoge dynamiek. Deze dynamiek kan ook door menselijke activiteiten veroorzaakt zijn. Hierbij kan gedacht worden aan gebieden met bouwterreinen, groeven, zand- en kleiafgravingen, rivierduinen en uiterwaarden. In de omgeving van de leefgebieden is vaak een goed vergraafbare (zanderige) bodem aanwezig waarin de soort zich kan ingraven. Daarnaast komt de soort ook voor in meer stabiele biotopen zoals heideterreinen en sloten in akker- en graslandgebieden. Voor de overwintering graaft de rugstreeppad zich meestal in, maar de soort kan ook overwinteren onder allerlei materialen zoals stenen en afval. De rugstreeppad is een echte pionier met een groot dispersievermogen en kan snel nieuwe gebieden koloniseren. Juveniele exemplaren kunnen tot wel vijf kilometer afleggen. Barrières worden daarbij gevormd door bijvoorbeeld wegen of beschoeiende watergangen (BIJ12, 2017; RAVON, z.d.). Binnen een straal van 300 meter van het plangebied zijn acht waarnemingen van rugstreeppad bekend in de laatste vijf jaar. De dichtstbijzijnde waarnemingen zijn gedaan in de omliggende poelen nabij het plangebied.

Het plangebied is gelegen in agrarische omgeving. Daarnaast ligt binnen het plangebied een grasland en akker welke extensief beheerd worden. De uit los vergraafbaar zand bestaande delen, welke aan ruigtes en struweel grenzen, bieden geschikt habitat waarin rugstreeppadden zich overdag in kunnen graven. Ook bevindt zich binnen het plangebied een locatie met een hoop bladafval en doorgerot hout aan het eind van de houtwal. In de greppel/sloot naast de houtwal ontstaan waterplassen bij regenval, welke na verloop van tijd verdwijnen. Hierdoor krijgen vissoorten geen kans om zich te vestigen en zijn eieren van de rugstreeppad veilig voor predatie door vis. Tevens kan er tijdens de bouw geschikt habitat ontstaan voor de rugstreeppad in de vorm van rijsporen, vergaafbare grond en plassen. Door de snelle ontwikkeling van ei tot juveniel voltrekt zich bij de rugstreeppad kunnen dit soort plassen fungeren als geschikt voortplantingshabitat. De rugstreeppad heeft een dispersieafstand van 500 meter (RAVON, z.d.). De aanwezigheid van rugstreeppad in het plangebied kan niet worden uitgesloten.

Afbeelding 3.10. Greppel naast de houtwal.

Consequenties van de ingreep op verblijfplaatsen van rugstreeppad staan beschreven in paragraaf 4.2

Overige beschermde amfibieën

In de omgeving van het plangebied zijn geen watergangen in een bosrijke omgeving (kamsalamander), of de watergangen in de omgeving zijn breed, verbonden met andere watergangen en bevatten waarschijnlijk veel vis, waardoor dit ongeschikt habitat is voor overige beschermde amfibieënsoorten. De geelbuikvuurpad, vroedmeesterpad, vinpootsalamander en vuursalamander komen daarnaast van nature alleen voor in Noord-Brabant en Zuid-Limburg, maar er zijn op andere locaties uitgezette populaties bekend, welke levensvatbare populaties betreffen. Het plangebied is niet gelegen bij één van deze locaties. De aanwezigheid van deze beschermde amfibieënsoorten wordt derhalve uitgesloten.

3.2.6 Vissen

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied meerdere waarnemingen bekend zijn van een beschermde vissoort. Het gaat hier om grote modderkruiper.

Grote modderkruiper

De grote modderkruiper leeft in ondiepe wateren met een dikke modderlaag en uitbundige waterplantengroei. Door een gespecialiseerde huid- en darmademhaling (via ingeslikte lucht) kunnen grote modderkruipers overleven in situaties met lage zuurstofgehalten. De soort is in staat om in drooggevallen sloten ingegraven in de modderlaag enige tijd te overleven door gebruik te maken van huidademhaling. (RAVON, z.d.). Binnen een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied zijn achttien waarnemingen van grote modderkruiper bekend in de laatste vijf jaar. De waarnemingen zijn gedaan op 1,5 kilometer van het plangebied. Vanwege het ontbreken van watergangen binnen en direct naast het plangebied kan aanwezigheid van grote modderkruiper worden uitgesloten.

Overige beschermde vissen

In de omgeving van het plangebied is geen marine habitat (houting, steur) of stromende rivieren, beken en meren met zuurstofrijk water aanwezig (beekdonderpad, beekprik, elrits, gestippelde alver, kwabaal). De aanwezigheid van deze beschermde vissoorten wordt daarmee uitgesloten.

3.2.7 Dagvlinders

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied meerdere waarnemingen bekend zijn van beschermde dagvlindersoorten. Het gaat hier om grote weerschijnvlinder en zilveren maan.

Grote weerschijnvlinder

De grote weerschijnvlinder leeft in open plekken in bossen, zoals langs bospaden en bosranden. Als waardplant worden boswilg en grauwe wilg gebruikt, de imago's leven van sap van bloedende bomen (Vlinderstichting, z.d.). Binnen een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied zijn vijf waarnemingen van grote weerschijnvlinder bekend in de laatste vijf jaar. De waarnemingen zijn gedaan in het Natura2000- gebied de Weerribben-Wieden. Vanwege het ontbreken van geschikte waardplanten binnen het plangebied kan aanwezigheid van voortplantingshabitat en derhalve essentieel leefgebied, van grote weerschijnvlinder worden uitgesloten.

Zilveren maan

De zilveren maan leeft voornamelijk in kleine graslanden met een zoom van struweel of bos. Voorbeelden daarvan zijn vochtige graslanden in beekdalen, blauwgraslanden op de zandgronden en verscheidene vegetaties in de laagveengebieden zoals trilvenen, veenmosrietlanden en vochtige hooilanden. In laagveengebieden verdwijnt de vlinder als de bodem verzuurt; een moerasheide of verzuurd veenmosrietland zijn ongeschikt. Een andere eis is de aanwezigheid van het moerasviooltje in voldoende dichtheid en aantal (Vlinderstichting, z.d.). Binnen een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied zijn 456 waarnemingen van zilveren maan bekend in de laatste vijf jaar. De waarnemingen zijn gedaan in het Natura2000- gebied de Weerribben-Wieden. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat binnen het plangebied kan aanwezigheid van zilveren maan worden uitgesloten.

Overige beschermde vlinders

De meeste vlindersoorten zijn sterk gebonden aan het voorkeurs habitat, vaak in natuurgebieden, en zijn afhankelijk van de aanwezigheid van waardplanten. Tevens zijn er van veel soorten slechts enkele, geïsoleerde populaties bekend, of komen deze alleen voor in een specifieke regio in Nederland, als (Zuid) Limburg (donker pimpernelblauwtje, bruin dikkopje, spiegeldikkopje), de Weerribben (grote vuurvlinder), de Veluwe (bosparelmoervlinder, kleine heivlinder, grote parelmoervlinder), Waddeneilanden (grote parelmoervlinder) of de Moerputten in Noord-Brabant (pimpernelblauwtje).

Het plangebied is niet gelegen in of nabij een natuurgebied met hoogveen, vennen en moeras (veenbesblauwtje, veenbesparelmoervlinder, veenhooibeestje), kruidenrijke schrale graslanden (veldparelmoervlinder, kommavvlinder, aardbeivlinder), vochtige loofbossen (kleine ijsvogelvlinder, bruine eikenpage), heide of duinen (duinparelmoervlinder, gentiaanblauwtje, aardbeivlinder), waar diverse beschermde vlindersoorten kunnen voorkomen. Van de soorten die tevens buiten natuurgebieden worden waargenomen, zoals sleedoornpage, teunisbloempijlstaart, iepenpage en grote vos, zijn geen waardenbomen- en planten waargenomen binnen en rond het plangebied. Tot slot zijn enkele beschermde vlindersoorten reeds verdwenen uit Nederland (tijmblauwtje, zilverstreephooibeestje en moerasparelmoervlinder), of worden sporadisch waargenomen als dwaalgast (apollovlinder en boszandoog). De aanwezigheid van deze beschermde vlindersoorten wordt daarmee uitgesloten.

3.2.8 Libellen

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied meerdere waarnemingen bekend zijn van beschermde libellensoorten. Het gaat hier om gevlekte glanslibel, gevlekte witsnuitlibel, groene glazenmaker, Kempense heidelibel, Noordse winterjuffer en sierlijke witsnuitlibel. Andere niet vrijgestelde soorten worden op basis van habitat en bekende verspreiding niet verwacht in en rond het plangebied.

Gevlekte glanslibel

De gevlekte glanslibel komt voor bij goed beschutte, moerassige plaatsen, zoals veenmosputjes in broekbossen, galigaanmoerassen, gagelmoerassen en verlande delen van vennen en petgaten. Daarnaast mogelijk ook in vegetatierijke sloten (Vlinderstichting, z.d.). Binnen een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied zijn zes waarnemingen van gevlekte glanslibel bekend in de laatste vijf jaar. De waarnemingen zijn gedaan in het Natura2000- gebied de Weerribben-Wieden. Vanwege het ontbreken van water en daarmee geschikt habitat binnen het plangebied kan aanwezigheid van gevlekte glanslibel worden uitgesloten.

Gevlekte witsnuitlibel

De gevlekte witsnuitlibel plant zich voort in de verlandingszone van laagveenmoerassen en vegetatierijke vennen (Vlinderstichting, z.d.). Binnen een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied zijn drie waarnemingen van gevlekte witsnuitlibel bekend in de laatste vijf jaar. De waarnemingen zijn gedaan in het Natura2000- gebied de Weerribben-Wieden. Vanwege het ontbreken van water en daarmee geschikt habitat binnen het plangebied kan aanwezigheid van gevlekte witsnuitlibel worden uitgesloten.

Groene glazenmaker

De groene glazenmaker plant zich voort in sloten, plassen en petgaten met een dichte mat krabbenscheerplanten. De imago's houden zich op in de buurt van de voortplantingswateren (Vlinderstichting, z.d. Binnen een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied zijn twee waarnemingen van groene glazenmaker bekend in de laatste vijf jaar. Vanwege het ontbreken van water en daarmee geschikt habitat binnen het plangebied kan aanwezigheid van groene glazenmaker worden uitgesloten.

Kempense heidelibel

De Kempense heidelibel komt voor in ondiepe moerassen en brede verlandingszones van vennen en plassen. Vaak is er sprake van een kunstmatig lage waterstand in de winter, bijvoorbeeld in visvijvers. De larven leven in ondiep water tussen moerasvegetatie (Vlinderstichting, z.d.). Binnen een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied zijn elf waarnemingen van Kempense heidelibel bekend in de laatste vijf jaar. Vanwege het ontbreken van water en daarmee geschikt habitat binnen het plangebied kan aanwezigheid van Kempense heidelibel worden uitgesloten.

Noordse winterjuffer

De Noordse winterjuffer is een libellensoort die overwintert als imago. In de nazomer ontwikkelen de larven zich tot imago's waarna ze bij het kouder worden in overwintering gaan. In het vroege voorjaar vindt de voortplanting plaats. Voortplantingshabitat bestaat uit petgaten en sloten in laagveenmoerassen met lisdodde en riet. Daarnaast kunnen ook plassen met een brede rietkraag of andere laagveenachtige vegetatie geschikt zijn als voortplantingslocatie. Als overwinteringshabitat zijn beschutte heidevelden, pijpenstrootjes velden en halfopen (moeras)bossen met ondergroei van pijpenstrootje geschikt (Vlinderstichting, z.d.). Binnen een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied is één waarneming van noordse winterjuffer bekend in de laatste vijf jaar. Vanwege het ontbreken van water en daarmee geschikt habitat binnen het plangebied kan aanwezigheid van Noordse winterjuffer worden uitgesloten.

Sierlijke witsnuitlibel

De sierlijke witsnuitlibel komt voor in schone, vegetatierijke vennen, plassen en dode rivierarmen. De larven leven tussen ondergedoken waterplanten (Vlinderstichting, z.d.). Binnen een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied zijn negen waarnemingen van sierlijke witsnuitlibel bekend in de laatste vijf jaar. Vanwege het ontbreken van water en daarmee geschikt habitat binnen het plangebied kan aanwezigheid van sierlijke witsnuitlibel worden uitgesloten.

Overige beschermde libellen

De meeste libellensoorten zijn sterk gebonden aan hun voorkeurshabitat, welke voor de meeste beschermde libellensoorten langs rivieren en beken (gaffellibel, rivierrombout, beekrombout, bosbeekjuffer, gewone bronlibel), laagveen en hoogveenmoerassen (hoogveenglanslibel) en vennen (speerwaterjuffer) ligt.

Enkele soorten behoeven zeer specifiek habitat, zoals voedselarme tot iets voedselrijkere vennen en bosplasjes met (vaak) waterlelies (oostelijke witsnuitlibel), laagveen en heldere, matig voedselrijke wateren met kniediep water en vegetatie van verticale stengels van lisdodde, riet en holpijp (donkere waterjuffer) of zonnige, vaak kalkrijke stroompjes en bronnen met rijke water- en oevervegetatie met bij voorkeur kleine watereppe (mercurwaterjuffer). Waarnemingen van deze soorten zijn vaak afkomstig uit een specifieke geografische regio, zoals de Catspoele en Dellebuursterheide (oostelijke witsnuitlibel), de Weerribben en voorheen het Naardermeer (donkere waterjuffer) en zeer specifieke locaties in Limburg en voorheen Noord-Brabant en Overijssel (mercurwaterjuffer). Vanwege de afwezigheid van genoemde habitattypen in combinatie met de geografische ligging van het plangebied, wordt aanwezigheid van deze beschermde libellensoorten uitgesloten.

3.2.9 Vaatplanten

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied waarnemingen bekend zijn van een beschermde vaatplant. Het gaat hier om groenknolorchis.

Groenknolorchis

Groenknolorchis staat op iets open, zonnige tot licht beschaduwde, natte, voedsel- en stikstofarme, zwak zure tot kalkhoudende grond, bestaande uit laagveen, weinig zand of leem, humusrijk zand en stenige plekken die duurzaam onder invloed van basenrijke grondwater staan en 's-winter vaak zeer nat zijn of zelfs blijvend onder water staan. Ze groeit in duinvalleien en trilvenen, in kalkmoerassen, veenmosrietland en aan randen van rietlanden, in zeggenmoerassen en verlandende petgaten, op veenmoskussens in heidemoerassen en in oude turfgraten. Verder in beekdal- en blauwgraslanden, op opgespoten zand en in kalk-, zand- en grindgroeven. (Floron, z.d.). Binnen een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied zijn vijf waarnemingen van groenknolorchis bekend in de laatste vijf jaar. De groeiplaats is een zeer specifieke locatie binnen het Natura2000-gebied de Weerribben- Wieden. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat binnen het plangebied kan aanwezigheid van groenknolorchis worden uitgesloten.

Overige beschermde vaatplanten

De in Nederland beschermde vaatplanten stellen specifieke eisen aan hun groeiplaats, of komen slechts beperkt voor in Nederland. De meeste soorten groeien op voedselarme bodems en zijn niet te verwachten op stikstofrijke of bemeste bodems zoals landbouwgronden en de meeste wegbermen. Andere beschermde soorten groeien slechts in een specifieke biogeografische regio in Nederland, zoals in het rivierengebied, de duinen langs de westkust, Waddeneilanden of in het heuvelland van Zuid-Limburg. Enkele plantensoorten groeien echter wel op stikstofrijke en bemeste bodems (o.a. brave hendrik, kruipend moerasscherm, brede wolfsmelk, dreps, korensla, naakte lathyrus, scherpkruid, smalle raai en wolfskers), maar komen alleen voor op specifieke geografische locaties zoals in Zuid-Limburg, of hebben andere eisen zoals een vochtige groeiplaats, specifieke bodemsoort of schaduw. Tevens verspreiden de meeste beschermde plantensoorten zich slecht, waardoor er vaak enkele geïsoleerde populaties bekend zijn. Gezien de aanwezige habitats binnen het plangebied in combinatie met de bekende huidige verspreiding van beschermde plantensoorten, kan uitgesloten worden dat deze soorten aanwezig zijn binnen het plangebied.

3.2.10 Mossen

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied waarnemingen bekend zijn van een beschermde mossoort. Het gaat hier om geel schorpioenmos. Andere niet vrijgestelde soorten worden op basis van habitat en bekende verspreiding niet verwacht in en rond het plangebied.

Geel schorpioenmos

Geel schorpioenmos is een soort van kalkarme maar ijzerrijke moerassen. In Nederland kwam deze soort onder meer voor in blauwgraslanden in beekdalen met veel kwel (Floron, z.d.). Binnen een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied zijn elf waarnemingen van geel schorpioenmos bekend in de laatste vijf jaar. De groeiplaats is een zeer specifieke locatie binnen het Natura2000-gebied de Weerribben- Wieden. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat binnen het plangebied kan aanwezigheid van geel schorpioenmos worden uitgesloten.

4 Effecten en gevolgen

4.1 Overzicht beschermde soorten

In dit hoofdstuk wordt de geplande ingreep voor zowel de eerste als de tweede fase getoetst aan de aanwezigte of verwachte beschermde soorten (zie hoofdstuk 3) binnen het plangebied, en de te verwachten risico's voor deze soorten, bij uitvoer van de geplande werkzaamheden. In de Wet natuurbescherming zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, hollen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die de vaste verblijfplaatsen in stand houdt.

Voor soorten die niet genoemd worden vanuit de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn of Wnb artikel 3.10 geldt de algemene vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Zelfs bij negatieve effecten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Ditzelfde geldt voor soorten van Wnb artikel 3.10, waarvoor een Provinciale vrijstelling is uitgegeven. Voor deze soorten geldt wel de zorgplicht, maar ze worden hieronder, ondanks eventueel voorkomen en eventueel te verwachten negatieve effecten, niet meegenomen.

Tabel 4.1. Soort(groep)en van de Wet natuurbescherming waarvoor het effect van de maatregel bepaald moet worden. 3.1 = Vogelrichtlijn, 3.5 = Habitatrichtlijn, 3.10 = nationaal beschermd.

Soortgroep	Soort(en)	Bescherming	Aanwezig	Fasen
Broedvogels met jaarrond beschermde nesten	Huismus en gierzwaluw	3.1	Potentieel	II
Algemene broedvogels	Diverse soorten	3.1	Potentieel	I en II
Vleermuizen	Gebouw- en boombewonende soorten	3.5	Potentieel	II
Overige zoogdieren	Bunzing, egel, hermelijn, steenmarter en wezel	3.10	Potentieel	I
Reptielen	Ringslang	3.10	Potentieel	I
Amfibieën	Heikikker, knoflookpad, poelkikker en rugstreeppad	3.5	Potentieel	I

4.2 Effecten op de in het plangebied (mogelijk) aanwezige flora en fauna

In dit hoofdstuk wordt de geplande ingreep getoetst aan de aanwezige of verwachte beschermde soorten (zie hoofdstuk 3) voor zowel de eerste als tweede fase van de werkzaamheden (zie hoofdstuk 3) binnen het plangebied, en de te verwachten risico's voor deze soorten, bij uitvoer van de geplande werkzaamheden. In de Wet natuurbescherming zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, holen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die de vaste verblijfplaatsen in stand houdt. Voor soorten die niet genoemd worden vanuit de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn of Wnb artikel 3.10 geldt de algemene vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Zelfs bij negatieve effecten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Ditzelfde geldt voor soorten van Wnb artikel 3.10, waarvoor een Provinciale vrijstelling is uitgegeven. Voor deze soorten geldt wel de zorgplicht, maar ze worden hieronder, ondanks eventueel voorkomen en eventueel te verwachten negatieve effecten, niet meegenomen. Wanneer sloten worden gedempt is voor algemene amfibie- en vissoorten sprake van uitzondering.

Huismus en gierzwaluw

De woningen dienen mogelijk als verblijfplaatsen voor huismus en gierzwaluw. Daarbij bieden de hagen grenzend aan de woningen geschikte dekking voor huismus. Bij de sloop van deze panden gaan deze mogelijke verblijfplaatsen verloren. Wanneer deze woningen gesloopt worden, worden deze mogelijke nestlocaties vernietigd en mogelijk individuen verwond of gedood. Dit is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden zonder dat de in paragraaf 5.1 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

De woningen met hagen in omgeving van het plangebied dienen daarnaast mogelijk als verblijfplaatsen voor huismus en gierzwaluw. Deze soorten zijn dusdanig gewend aan een urbane en humane omgeving dat de geplande sloopwerkzaamheden geen significant effect zullen hebben op het broedsucces.

Algemene broedvogels

In het plan- en verstoringsgebied kunnen meerdere algemene broedvogels tot broeden komen. Wanneer werkzaamheden in de buurt van in gebruik zijnde nesten worden uitgevoerd, heeft dit mogelijk een versturende werking op de broedende vogels. Dit is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet kunnen worden uitgevoerd zonder dat de in paragraaf 5.2 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

Vleermuizen

De woningen en in het plangebied en de omgeving van het plangebied en de bomen in de omgeving van het plangebied dienen mogelijk als kraam-, zomer- en/of paarverblijfplaats voor gebouw- en boombewonende vleermuizen. Wanneer de woningen worden gesloopt verdwijnen de potentiële verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuizen. Indien 's avonds of 's nachts wordt gewerkt gedurende de actieve periode voor vleermuizen (circa 15 april tot en met 15 oktober), kan er lichtverstoring door het gebruik van bouwverlichting optreden. Hierdoor kunnen mogelijk aanwezige vleermuizen gedesoriënteerd raken. Daarnaast kan, betreft de woningen binnen het plangebied, door blokkade van hekwerken of opslag van bouwmaterialen, de aanvliegbaarheid van de mogelijke verblijfplaatsen worden verstoord. Ten gevolge van lichtverstoring en fysieke blokkades kan het functioneren verminderen of volledig verdwijnen van de potentieel aanwezige verblijfplaatsen. Het verwijderen of ongeschikt maken van verblijfplaatsen van vleermuizen is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet kunnen worden uitgevoerd zonder dat de in paragraaf 5.3 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

Kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel)

De aanwezige rommelhoekjes, ruigten, ondergroei in de houtwal en takkenhopen binnen het plangebied bevatten mogelijk verblijfplaatsen voor kleine marterachtigen. Als de verruigde delen, ondergroei in de houtwal en takkenhopen verwijderd worden, verdwijnen potentiële verblijfplaatsen van kleine marterachtigen. Het verwijderen van verblijfplaatsen van kleine marterachtigen is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet kunnen worden uitgevoerd zonder dat de in paragraaf 5.4.2. genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

Egel

De verruigde delen, ondergroei in de houtwal en takkenhopen bieden geschikt habitat en voldoende dekking voor egel. Het verwijderen van deze landschapselementen het mogelijk als gevolg dat daarmee ook verblijfplaatsen van de egel worden verstoord. Het verwijderen van verblijfplaatsen van egel is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet kunnen worden uitgevoerd zonder dat de in paragraaf 5.4.1. genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

Steenmarter

De woningen, schuurtjes, kapschuur, verruigde delen, ruigten, ondergroei in de houtwal en takkenhopen binnen het plangebied zijn mogelijk geschikt als dekking en schuilmogelijkheid voor steenmarter. Als de woningen, schuurtjes, kapschuur verruigde delen, ondergroei in de houtwal en takkenhopen verwijderd worden, worden potentiële verblijfplaatsen van steenmarter vernietigd. Het verwijderen van verblijfplaatsen van steenmarter is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet kunnen worden uitgevoerd zonder dat de in paragraaf 5.4.3. genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

Ringslang

De hoop bladafval met doorgerot hout aan het eind van de houtwal biedt een potentiële broeihoop voor ringslang. Bij het verwijderen van deze potentiële broeihoop wordt een mogelijke voortplantingsplaats verwijderd. Het vernietigen van potentieel voortplantingshabitat van de ringslang is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet kunnen worden uitgevoerd zonder dat de in paragraaf 5.5 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

Heikikker

Het struweel en bladafval binnen het plangebied biedt potentieel winterhabitat voor heikikker. Bij het verwijderen van deze landschapselementen, zoals de houtwal, bestaat ook de kans dat daarmee winterhabitat van heikikker worden verwijderd of verstoord. Het verwijderen van winterhabitat en verstoren van heikikker is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet kunnen worden uitgevoerd zonder dat de in paragraaf 5.6.1 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

Knoflookpad

De extensieve akker, het extensieve grasland, de delen met vergraafbaar zand en het struweel in de houtwal bieden potentieel winterhabitat voor knoflookpad. Bij het verwijderen van deze landschapselementen bestaat ook de kans dat daarmee winterhabitat van knoflookpad worden verwijderd of verstoord. Tevens kan er geschikt overwinteringshabitat ontstaan voor de knoflookpad tijdens de werkzaamheden in de vorm van zandbulten. Het verwijderen van winterhabitat en verstoren van knoflookpad is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet kunnen worden uitgevoerd zonder dat de in paragraaf 5.6.2. genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

Poelkikker

Het struweel en bladafval nabij de houtwal biedt potentieel winterhabitat voor poelkikker. Bij het verwijderen van deze houtwal bestaat ook de kans dat daarmee winterhabitat van poelkikker worden verwijderd of verstoord. Het verwijderen van winterhabitat en verstoren van poelkikker is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet kunnen worden uitgevoerd zonder dat de in paragraaf 5.6.1. genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

Rugstreepad

De extensieve akker, het extensieve grasland, de delen met vergraafbaar zand, het struweel in de houtwal en de greppel naast de houtwal bieden potentieel winterhabitat voor rugstreepad. Bij het verwijderen van deze landschapselementen bestaat ook de kans dat daarmee winterhabitat van rugstreepad wordt verwijderd of verstoord. Tevens kan er tijdens de werkzaamheden geschikt leefgebied voor de rugstreepad ontstaan in de vorm van rijsporen, vergraafbare grond en plassen. Het verwijderen van winterhabitat, voortplantingshabitat en verstoren van rugstreepad is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet kunnen worden uitgevoerd zonder dat de in paragraaf 5.6.3. genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

5 Vervolgstappen

In dit hoofdstuk worden de vervolgstappen beschreven voor de soorten waarvan in hoofdstuk 4 is bepaald dat deze mogelijk een effect bemerken van de geplande ingreep. Deze vervolgstappen kunnen bestaan uit het uitvoeren van nader onderzoek om de aanwezigheid te bevestigen of uit te sluiten. Maar de vervolgstap kan ook aangeven dat er een aanvraag voor een ontheffing op de verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming benodigd is. Er kan ook een specifieke werkwijze worden omschreven waardoor negatieve effecten worden voorkomen en de ingreep uitgevoerd kan worden zonder een ontheffing.

De genoemde maatregelen mogen niet in strijd zijn met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming voor wat betreft andere beschermde soorten.

Tabel 5.1. Soort(groep)en van de Wet natuurbescherming waarvoor een vervolgactie benodigd is. 3.1 = Vogelrichtlijn, 3.5 = Habitatrichtlijn, 3.10 = nationaal beschermd.

Soortgroep	Soort(en)	Bescherming	Aanwezig	Fasen	Vervolgactie
Broedvogels met jaarrond beschermde nesten	Huismus en gierzwaluw	3.1	Potentieel	II	Nader onderzoek
Algemene broedvogels	Diverse soorten	3.1	Potentieel	I en II	Specifieke werkwijze
Vleermuizen	Gebouw- en boombewonende soorten	3.5	Potentieel	I en II	Nader onderzoek en/of specifieke werkwijze
Overige zoogdieren	Bunzing, egel, hermelijn en wezel	3.10	Potentieel	I	Nader onderzoek
Reptielen	Ringslang	3.10	Potentieel	I	Nader onderzoek
Amfibieën	Heikikker, knoflookpad, poelkikker en rugstreeppad	3.5	Potentieel	I	Nader onderzoek

5.1 Fase I

5.1.1 Algemene broedvogels; specifieke werkwijze

De genoemde maatregelen mogen niet in strijd zijn met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming voor wat betreft andere beschermde soorten.

Alle inheemse broedvogels zijn tijdens het broeden wettelijk beschermd volgens de Vogelrichtlijn. Als er ten tijde van de beoogde start van de werkzaamheden vogels in, of binnen de verstoringszone van het plangebied broeden, kunnen de werkzaamheden ter plaatse geen doorgang vinden totdat de jongen zijn uitgevlogen. Het is niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verstoren en verjagen van broedende vogels. Het verdient daarom de aanbeveling om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Een wettelijk vastgestelde periode voor het broedseizoen bestaat niet, bepalend is of broedgevallen aanwezig zijn. Indicatieve datumgrenzen zijn 15 maart tot 15 juli, maar er bestaan, afhankelijk van het weer en de vogelsoort, vele uitzonderingen op deze regel.

De voorkeur verdient om werkzaamheden altijd uit te voeren buiten het vogelbroedseizoen, om negatieve effecten op in gebruik zijnde nesten te voorkomen.

Wanneer de werkzaamheden starten te midden van het broedseizoen, moeten binnen het plan- en verstoringsgebied van de werkzaamheden vestiging van broedgevallen voorkomen worden. Het ongeschikt maken kan preventief gedaan worden door ruim voor het vogelbroedseizoen het gebied te ontdoen van geschikte nestgelegenheden. Dit kan op verschillende manieren, maar altijd onder begeleiding van een deskundig ecooloog:

- Door het voor het broedseizoen verwijderen van bomen en struikgewas;
- Door het uitvlakken van de afgekalfde zandbult;
- Door het plaatsen van linten op de extensieve akker en graslanden;
- Door het verwijderen van takkenbulten en rommelhoekjes
- Het verwijderen van bomen en struikgewas, uitvlakken van de zandbult en het verwijderen van de takkenbulten en rommelhoekjes mogen uitgevoerd worden na het nader onderzoek naar de eerder genoemde amfibieën en ringslang, maar alleen als blijkt dat deze soorten niet aanwezig zijn.

Het functioneren van de preventieve maatregelen dient gecontroleerd te worden vanaf de plaatsing totdat de werkzaamheden zijn afgerond.

Indien de werkzaamheden starten te midden van het broedseizoen, dient het plan- en verstoringsgebied eerst door een ter zake kundige ecooloog gecontroleerd te worden op aanwezigheid van broedvogels. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plan- of verstoringsgebied, worden door de ter zake kundige ecooloog specifieke maatregelen voorgesteld en/of wordt (een deel van) het projectgebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot alle nesten, vanuit eigen beweging van de vogels, niet meer in gebruik zijn.

5.1.2 Vleermuizen; specifieke werkwijze

De genoemde maatregelen mogen niet in strijd zijn met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming voor wat betreft andere beschermde soorten.

De woningen rond het plangebied dienen mogelijk als kraam-, zomer- of paarverblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuissoorten als de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis (geen kraamverblijf) en laatvlieger. Daarnaast dient het eikenbos aan de zuidzijde van het plangebied mogelijk als kraam-, zomer- of paarverblijfplaats voor boombewonende vleermuissoorten als de ruige dwergvleermuis, watervleermuis en rosse vleermuis.

Indien 's avonds of 's nachts wordt gewerkt gedurende de actieve periode van vleermuizen (circa 15 april tot en met 15 oktober), kan er lichtverstoring door het gebruik van bouwverlichting optreden. Hierdoor kunnen mogelijk aanwezige vleermuizen gedesoriënteerd raken. Ten gevolge daarvan kan het functioneren verminderen van de mogelijk aanwezige verblijfplaatsen in omliggende woningen of bossen. Een dergelijk effect is in strijd met de Wet natuurbescherming. Om effecten van lichtuitstraling te voorkomen wordt geadviseerd om eventueel te gebruiken verlichting weg te draaien van de omliggende woningen en bossen. Dit is zeker noodzakelijk in de schemer en nacht (van 1 uur voor zonsondergang tot 1 uur na zonopkomst) gedurende de actieve periode van vleermuizen (circa 15 april tot en met 15 oktober). Dit houdt in dat de verlichting naar beneden gericht dient te zijn op de werkzaamheden zodat er geen licht naar de omgeving kan uitstralen. Bij voorkeur wordt er bij het plaatsen van verlichting gekozen voor amberkleurige verlichting. Dergelijke verlichting wordt geplaatst onder toezicht van een deskundig ecooloog.

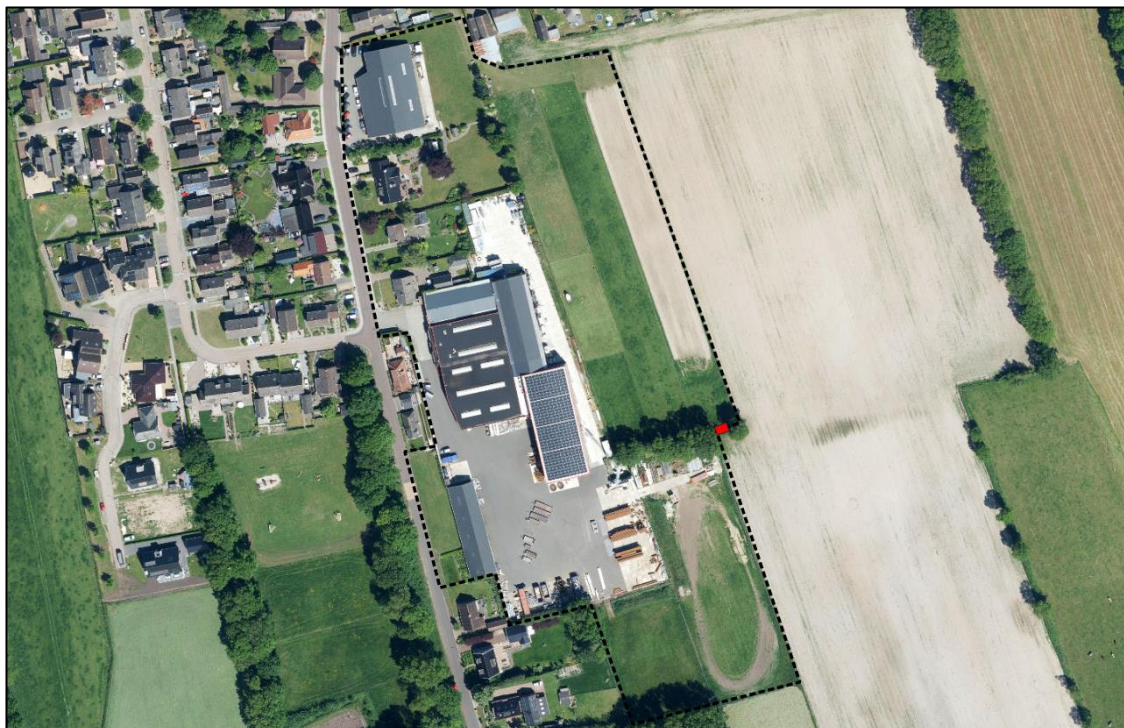
5.1.3 Egel, hermelijn, bunzing, wezel en steenmarter; nader onderzoek

Nader onderzoek

Er is binnen het plangebied mogelijk een vaste verblijf- of rustplaats van egel, hermelijn, bunzing, wezel en/of steenmarter aanwezig in de houtwal, de verruigde delen of bladerhopen. Deze potentiële verblijfplaats wordt aangetast tijdens de werkzaamheden. Er dient nader onderzoek uitgevoerd te worden naar het gebruik van het plangebied door de hier bovengenoemde zoogdiersoorten. Het nader onderzoek naar deze zoogdieren kan uitgevoerd worden met zogenaamde struikrovers. Er zullen minimaal twee struikrovers bij de houtwal en takkenhopen geplaatst moeten worden. Deze cameravallen moeten minimaal vier weken in het veld staan (in de periode maart-september). Wanneer blijkt dat de één of meerdere van de hier bovengenoemde zoogdiersoorten aanwezig zijn binnen het plangebied, dient er een ontheffing te worden aangevraagd om dit leefgebied te mogen aantasten. Deze ontheffing wordt mogelijk verleend wanneer in ieder geval nieuw leefgebied elders gecreëerd wordt en wanneer er buiten de kwetsbare periode gewerkt wordt (15 maart- 1 september).

5.1.4 Ringslang; nader onderzoek

Wanneer de hoop bladafval wordt verwijderd, welke mogelijk dient als broeihoop, dient er voorafgaand aan de werkzaamheden een nader onderzoek plaats te vinden naar de aanwezigheid van de ringslang. Het nader onderzoek zal inhouden dat voorafgaand aan de voortplantingsperiode (half maart) van ringslang de broeihoop gecontroleerd zal worden op oude eierschalen van de ringslang. Als blijkt dat de ringslang de potentiële broeihoop in gebruikt heeft binnen het plangebied, dient er een ontheffing te worden aangevraagd om deze voortplantingsplaats te verwijderen. Deze ontheffing wordt mogelijk verleend wanneer in ieder geval nieuw leefgebied elders gecreëerd wordt. Wanneer uit het nader onderzoek blijkt dat de ringslang de broeihoop niet gebruikt, dient de hoop te worden verwijderd voorafgaand aan de voortplantingsperiode. Op deze manier wordt eventuele nieuwe bezetting voorkomen.

Afbeelding 5.4. Locatie potentiële broedhoop ringslang (rood); plangebied (zwart). (bron achtergrond: Esri).

5.1.5 Heikikker; nader onderzoek

Nader onderzoek

Wanneer de houtwal, het bladafval of de ondergroei wel wordt verwijderd, dient er een nader onderzoek plaats te vinden naar de aanwezigheid van de heikikker. Bij dit nader onderzoek zal er tijdens de voortplantingsperiode bij nabijgelegen voortplantingswater worden geluisterd of de soort aanwezig is. Hierbij wordt geluisterd naar kooractiviteit. In de periode half april t/m mei en half juni t/m begin augustus moet, gedurende drie bezoeken (waarvan minstens één tussen half april en mei), naar roepende exemplaren worden gezocht in nabijgelegen potentieel voortplantingshabitat. Het bezoek moet plaatsvinden tussen één uur na zonsondergang en twee uur voor zonsopgang. Wanneer blijkt dat de heikikker aanwezig is bij het nabijgelegen voortplantingswater wordt gesteld dat de soort de omgeving als winterhabitat gebruikt. Er dient dan een ontheffing te worden aangevraagd om dit leefgebied te mogen aantasten. Deze ontheffing wordt mogelijk verleend wanneer in ieder geval nieuw leefgebied elders gecreëerd wordt en er buiten de overwinteringsperiode van de heikikker wordt gewerkt.

5.1.6 Knoflookpad; nader onderzoek

Nader onderzoek

Wanneer de losse zandgrond met ruigten, de houtwal, het bladafval of de ondergroei wordt verwijderd, dient er een nader onderzoek plaats te vinden naar de aanwezigheid van de knoflookpad. Voor het inventariseren van voortplantingswateren van knoflookpadden is het luisteren naar kooractiviteiten het meest gebruikelijk. Hierbij worden drie avondbezoeken (één uur na zonsondergang en twee uur voor zonsopgang) gebracht aan de potentiële voortplantingshabitat in de omgeving. Er moet in de periode van april-mei geluisterd worden naar kooractiviteit. Het luisteren naar kooractiviteiten moet gebeuren bij geschikte weersomstandigheden. Geschikte weersomstandigheden zijn relatief warme, windstille avonden en nachten, bij voorkeur na regenval. De rondes vinden gespreid in deze periode plaats. Indien eenmaal aanwezigheid is aangetoond, hoeven geen vervolgrondes plaats te vinden. Wanneer blijkt dat knoflookpad aanwezig is bij het nabijgelegen voortplantingswater wordt gesteld dat de soort de omgeving als winterhabitat gebruiken. Er dient dan een ontheffing te worden aangevraagd om dit leefgebied te mogen aantasten en er buiten de overwinteringsperiode van de knoflookpad wordt gewerkt.

5.1.7 Poelkikker; nader onderzoek

Nader onderzoek

Wanneer de houtwal, het bladafval of de ondergroei wel wordt verwijderd, dient er een nader onderzoek plaats te vinden naar de aanwezigheid van de poelkikker. Bij dit nader onderzoek zal er tijdens de voortplantingsperiode bij nabijgelegen voortplantingswater worden geluisterd of de soort aanwezig is. Hierbij wordt geluisterd naar kooractiviteit. In de maanden mei en juni moet, gedurende twee bezoeken (met een tussenperiode van minimaal tien dagen), naar roepende exemplaren worden gezocht in nabijgelegen potentieel voortplantingshabitat. Het bezoek moet plaatsvinden vanaf een uur voor zonsondergang. Wanneer blijkt dat de poelkikker aanwezig is bij het nabijgelegen voortplantingswater wordt gesteld dat de soort de omgeving als winterhabitat gebruiken. Er dient dan een ontheffing te worden aangevraagd om dit leefgebied te mogen aantasten. Deze ontheffing wordt mogelijk verleend wanneer in ieder geval nieuw leefgebied elders gecreëerd wordt en er buiten de overwinteringsperiode van de poelkikker wordt gewerkt.

5.1.8 Rugstreeppad; nader onderzoek

Nader onderzoek

Wanneer de houtwal, het bladafval of de ondergroei wordt verwijderd, dient er een nader onderzoek plaats te vinden naar de aanwezigheid van de rugstreeppad. Voor het inventariseren van voortplantingswateren van rugstreeppadden is het luisteren naar kooractiviteiten het meest gebruikelijk. Hierbij worden twee avondbezoeken (één uur na zonsondergang en twee uur voor zonsopgang) gebracht aan de potentiële voortplantingshabitats in de omgeving. Er moet op minimaal één avond in de periode van half april-mei geluisterd worden naar kooractiviteit. Het luisteren naar kooractiviteiten moet gebeuren bij geschikte weersomstandigheden. Geschikte weersomstandigheden zijn relatief warme, windstille avonden en nachten, bij voorkeur na regenval. De rondes vinden gespreid in deze periode plaats: een keer aan het begin en een keer laat in deze periode plaats. Om aanwezigheid uit te sluiten moet in juni-juli eenmaal bij geschikte omstandigheden geluisterd worden. Indien eenmaal aanwezigheid is aangetoond, hoeven geen vervolgrondes plaats te vinden. Wanneer blijkt dat rugstreeppad aanwezig is bij het nabijgelegen voortplantingswater wordt gesteld dat de soort de omgeving als winterhabitat gebruiken. Er dient dan een ontheffing te worden aangevraagd om dit leefgebied te mogen aantasten en er buiten de overwinteringsperiode van de rugstreeppad wordt gewerkt.

.

5.2 Fase II

5.2.1 Broedvogels met jaarrond beschermde nesten; nader onderzoek

De genoemde maatregelen mogen niet in strijd zijn met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming voor wat betreft andere beschermde soorten.

Onder de dakpannen van de woningen binnen het plangebied bevinden zich mogelijk jaarrond beschermde nesten van de huismus of gierwaluw (afbeelding 5.1). Het verwijderen, ontoegankelijk of ongeschikt maken van deze potentiële nest- en verblijfplaatsen is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming. Daarom moet, voordat de werkzaamheden van start kunnen gaan, eerst nader onderzoek worden uitgevoerd om de aanwezigheid van nestplaatsen van huismus en gierwaluw te bevestigen dan wel uit te sluiten.

Het nader onderzoek naar huismus bestaat uit minstens 2 veldbezoeken die overdag worden afgelegd in de periode van 1 april tot 15 mei met een tussenpose van minstens 10 dagen tussen de veldbezoeken. Het nader onderzoek naar gierwaluw bestaat uit minstens 3 avondbezoeken tussen 1 juni en 15 juli, met een tussenpose van ten minste 10 dagen tussen de veldbezoeken.

Het nader onderzoek naar gierwaluw bestaat uit minstens 3 veldbezoeken die tussen twee uur voor zonsondergang tot zonsondergang worden afgelegd in de periode van 20 juni tot 7 juli met een tussenpose van minstens 10 dagen tussen de veldbezoeken. Het nader onderzoek naar gierwaluw bestaat uit minstens 3 avondbezoeken tussen 1 juni en 15 juli, met een tussenpose van ten minste 10 dagen tussen de veldbezoeken.

Indien uit het nader onderzoek blijkt dat er geen nesten van jaarrond beschermde soorten aanwezig zijn, is er geen belemmering meer vanuit de Wet natuurbescherming voor wat betreft de bescherming van jaarrond beschermde vogelnesten. Indien er echter nesten of vaste verblijfplaatsen worden aangetroffen, dient er eerst een ontheffing op de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd bij de provincie Overijssel. Om deze ontheffing te verkrijgen, moet er volgens een specifieke werkwijze worden gewerkt door bijvoorbeeld het aanbieden van alternatieve nestgelegenheden in de omgeving.

5.2.2 Algemene broedvogels; specifieke werkwijze

De genoemde maatregelen mogen niet in strijd zijn met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming voor wat betreft andere beschermde soorten.

Alle inheemse broedvogels zijn tijdens het broeden wettelijk beschermd volgens de Vogelrichtlijn. Als er ten tijde van de beoogde start van de werkzaamheden vogels in, of binnen de verstoringzone van het plangebied broeden, kunnen de werkzaamheden ter plaatse geen doorgang vinden totdat de jongen zijn uitgevlogen. Het is niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verstoren en verjagen van broedende vogels. Het verdient daarom de aanbeveling om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Een wettelijk vastgestelde periode voor het broedseizoen bestaat niet, bepalend is of broedgevallen aanwezig zijn. Indicatieve datumgrenzen zijn 15 maart tot 15 juli, maar er bestaan, afhankelijk van het weer en de vogelsoort, vele uitzonderingen op deze regel.

De voorkeur verdient om werkzaamheden altijd uit te voeren buiten het vogelbroedseizoen, om negatieve effecten op in gebruik zijnde nesten te voorkomen.

Wanneer de werkzaamheden starten te midden van het broedseizoen, moeten binnen het plan- en verstoringsgebied van de werkzaamheden vestiging van broedgevallen voorkomen worden. Het ongeschikt maken kan preventief gedaan worden door ruim voor het vogelbroedseizoen het gebied te ontdoen van geschikte nestgelegenheden. Dit kan op verschillende manieren, maar altijd onder begeleiding van een deskundig ecooloog:

- Door het voor het broedseizoen verwijderen van bomen en struikgewas;
- Door het uitvlakken van de afgekalfde zandbult;
- Door het plaatsen van linten op de extensieve akker en graslanden;
- Door het verwijderen van takkenbulten en rommelhoekjes
- Het verwijderen van bomen en struikgewas, uitvlakken van de zandbult en het verwijderen van de takkenbulten en rommelhoekjes mogen niet uitgevoerd worden voordat het nader onderzoek naar amfibieën en de ringslang is afgerond en gebleken is dat deze niet aanwezig zijn.

Het functioneren van de preventieve maatregelen dient gecontroleerd te worden vanaf de plaatsing totdat de werkzaamheden zijn afgerond.

Indien de werkzaamheden starten te midden van het broedseizoen, dient het plan- en verstoringsgebied eerst door een ter zake kundige ecooloog gecontroleerd te worden op aanwezigheid van broedvogels. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plan- of verstoringsgebied, worden door de ter zake kundige ecooloog specifieke maatregelen voorgesteld en/of wordt (een deel van) het projectgebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot alle nesten, vanuit eigen beweging van de vogels, niet meer in gebruik zijn.

5.2.3 Vleermuizen; nader onderzoek en specifieke werkwijze

De genoemde maatregelen mogen niet in strijd zijn met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming voor wat betreft andere beschermde soorten.

Nader onderzoek

De woningen binnen het plangebied dienen mogelijk als kraam-, zomer- of paarverblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuissoorten als de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis (geen kraamverblijf) en laatvlieger. Het eikenbos aan de zuidzijde van het plangebied dient mogelijk als kraam-, zomer- of paarverblijfplaats voor boombewonende vleermuissoorten als de ruige dwergvleermuis, watervleermuis en rosse vleermuis. Het verwijderen, ontoegankelijk maken of verstoren van dergelijke verblijfplaatsen is een overtreding van de verbodsartikelen in de Wet natuurbescherming. Er dient door middel van nader onderzoek te worden uitgezocht of vleermuizen daadwerkelijk verblijven in het plangebied en hoe ze gebruik maken van het plangebied. Daarop kan beoordeeld worden of de effecten van de geplande werkzaamheden een ontheffing noodzakelijk maken op deze verbodsartikelen.

Het nader onderzoek naar kraam-, zomer- en paarverblijven van vleermuizen bestaat uit vijf veldbezoeken. Drie van deze bezoeken moeten plaatsvinden tussen 15 mei en 15 juli, de kraamperiode van vleermuizen, met tussenposes van minstens 20 dagen tussen de bezoeken. Minstens één van de drie bezoeken moet 's ochtends voor zonsopkomst worden uitgevoerd, de overige bezoeken worden 's avonds na zonsondergang uitgevoerd. In het najaar, tussen 15 augustus en 1 oktober, moeten nog twee bezoeken worden uitgevoerd rond middernacht. Tussen deze bezoeken moet minstens 20 dagen zitten. De bezoeken mogen alleen uitgevoerd worden als de weersomstandigheden binnen de grenzen van het vleermuisprotocol vallen.

Specifieke werkwijze

De woningen rond het plangebied dienen mogelijk als kraam-, zomer- of paarverblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuissoorten als de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis (geen kraamverblijf) en laatvlieger. Daarnaast dient het eikenbos aan de zuidzijde van het plangebied mogelijk als kraam-, zomer- of paarverblijfplaats voor boombewonende vleermuissoorten als de ruige dwergvleermuis, watervleermuis en rosse vleermuis.

Indien 's avonds of 's nachts wordt gewerkt gedurende de actieve periode van vleermuizen (circa 15 april tot en met 15 oktober), kan er lichtverstoring door het gebruik van bouwverlichting optreden. Hierdoor kunnen mogelijk aanwezige vleermuizen gedesoriënteerd raken. Ten gevolge daarvan kan het functioneren verminderen van de mogelijk aanwezige verblijfplaatsen in omliggende woningen en bossen. Een dergelijk effect is in strijd met de Wet natuurbescherming. Om effecten van lichtuitstraling te voorkomen wordt geadviseerd om eventueel te gebruiken verlichting weg te draaien van de omliggende woningen en bossen. Dit is zeker noodzakelijk in de schemer en nacht (van 1 uur voor zonsondergang tot 1 uur na zonopkomst) gedurende de actieve periode van vleermuizen (circa 15 april tot en met 15 oktober). Dit houdt in dat de verlichting naar beneden gericht dient te zijn op de werkzaamheden zodat er geen licht naar de omgeving kan uitstralen. Bij voorkeur wordt er bij het plaatsen van verlichting gekozen voor amberkleurige verlichting. Dergelijke verlichting wordt geplaatst onder toezicht van een deskundig ecooloog.

6 Conclusie en aanbevelingen

In opdracht van Rookveen Vastgoed B.V. heeft ecologisch adviesbureau JM ecologie b.v. een QuickScan uitgevoerd aan de Heetveld 41 te Heetveld, gemeente Steenwijkerland, provincie Overijssel. De opdrachtgever is voornemens om een bestemmingsplanwijziging uit te voeren binnen het plangebied. De opdrachtgever is voornemens om een bestemmingsplanwijziging uit te voeren binnen het plangebied. Hierbij zal het grasland aan de oostzijde, wat nu een agrarische bestemming heeft, gewijzigd worden naar een bedrijfsbestemming. Waarna gestart zal worden met de werkzaamheden. De werkzaamheden bestaan uit twee fasen. In de *eerste fase* zal de kapschuur gesloopt worden. Op deze locatie zullen de tuinen komen te liggen van de huurwoningen welke aan de westzijde worden gebouwd op de locatie van het huidige grasveld. Daarnaast zal de houtwal met de daarbij behorende ruigten aan de oostzijde van het plangebied verwijderd worden en zal het bedrijf naar de oostzijde worden uitgebouwd. Ook zal op deze locatie een gronddepot worden aangelegd. Rondom het plangebied zal een nieuwe houtwal worden aangelegd met daarbij twee poelen. In de *tweede fase* van de werkzaamheden zullen de gebouwen aan de westzijde worden gesloopt.

6.1 Fase I en II

Alle inheemse broedvogels zijn tijdens het broeden wettelijk beschermd volgens de Vogelrichtlijn. De voorkeur verdient om werkzaamheden altijd uit te voeren buiten het vogelbroedseizoen (indicatie 15 maart – 15 juli), om negatieve effecten op in gebruik zijnde nesten te voorkomen. Zie paragraaf 5.2.

Indien tijdens, zowel de eerste als de tweede fase, 's avonds of 's nachts wordt gewerkt gedurende de actieve periode van vleermuizen (circa 15 april tot en met 15 oktober), kan er lichtverstoring door het gebruik van bouwverlichting optreden. Ten gevolge daarvan kan het functioneren verminderen van de mogelijk aanwezige verblijfplaatsen in omliggende woningen. Een dergelijk effect is in strijd met de Wet natuurbescherming. Er dient gewerkt te worden volgens een specifieke werkwijze. Om effecten van lichtuitstraling te voorkomen wordt gebruikt gemaakt van weggedraaide verlichting van de woningen. Dit is noodzakelijk in de schemer en nacht (van 1 uur voor zonsondergang tot 1 uur na zonopkomst) gedurende de actieve periode van vleermuizen (circa 15 april tot en met 15 oktober). Dit houdt in dat de verlichting naar beneden gericht dient te zijn op de werkzaamheden zodat er geen licht naar de omgeving kan uitstralen. Bij voorkeur wordt er bij het plaatsen van verlichting gekozen voor amberkleurige verlichting. Zie paragraaf 5.3.

6.2 Fase I

Om overtredingen op de Wet natuurbescherming in de *eerste fase* van de werkzaamheden te voorkomen dient nader onderzoek uitgevoerd te worden door middel van cameraval onderzoek naar rust- en verblijfplaatsen van bunzing, egel, hermelijn, steenmarter en wezel (paragraaf 5.4). Er dienen twee cameravallen en twee struikrovers op geschikte locaties in het plangebied geplaatst te worden in de periode van maart tot en met augustus voor vier weken. Er dient nader onderzoek gedaan te worden naar heikikker, knoflookpad, poelkikker en rugstreeppad. Door het luisteren naar kooractiviteit nabij potentieel voortplantingswater wordt aan- of afwezigheid van de soorten vastgesteld (paragraaf 5.5). Er dient nader onderzoek gedaan te worden naar voortplantingshabitat van ringslang. Hierbij wordt voor 15 maart (begin voortplantingsseizoen) de potentiële broeihoop doorzocht naar aanwezige oude eierschalen van ringslang. Indien er uit het nader onderzoek blijkt dat binnen het plangebied aanwezigheid van bovenstaande soorten wordt aangetoond, dient een ontheffing te worden aangevraagd. Zie paragraaf 5.4, 5.5 en 5.6.

6.3 Fase II

Om overtredingen op de Wet natuurbescherming in de *tweede fase* te voorkomen dient er nader onderzoek uitgevoerd te worden naar de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van huismus en gierzwaluw. Nader onderzoek naar huismus zal plaatsvinden gedurende twee bezoeken in de periode van 1 april tot 15 mei. Nader onderzoek naar gierzwaluw bestaat uit minstens 3 avondbezoeken tussen 1 juni en 15 juli. Daarbij moet ook de aanwezigheid van vleermuizen worden uitgesloten door middel van nader onderzoek naar kraam-, zomer- en paarverblijven van vleermuizen bestaande uit vijf veldbezoeken. Drie van deze bezoeken moeten plaatsvinden tussen 15 mei en 15 juli. Twee van deze bezoeken moeten plaatsvinden in de periode van tussen 15 augustus en 1 oktober. Indien er uit het nader onderzoek blijkt dat er binnen het plangebied aanwezigheid van bovenstaande soorten wordt aangetoond, dient een ontheffing te worden aangevraagd. Zie paragraaf 5.1 en 5.3.

6.4 Voormitigatie

Aangeraden wordt om in de geplande groenstrook drie broeihopen voor ringslang aan te leggen. Zorg ervoor dat de geplande vijvers/poelen visvrij zijn en visvrij blijven met daarbij in de directe omgeving open zandplekken, zodat geschikt habitat ontstaat voor amfibieën. In de houtwal/boschages wordt aangeraden om te zorgen voor voldoende ondergroei, zodat de houtwal/boschages geschikt habitat bieden voor kleine zoogdieren.

Gorredijk, januari 2023
JM ecologie b.v.

Geraadpleegde bronnen

- Nationale Database Flora- en Fauna (NDFF), geraadpleegd op 28 november 2022.
- BIJ12, 2017. Kennisdocumenten.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000.
- Netwerk Groene Bureaus & Zoogdiervereniging, 2021. Vleermuisprotocol 2021.
- Vlinderstichting (z.d.). Informatiepagina libellen. Geraadpleegd van <https://www.vlinderstichting.nl/libellen>
- Vlinderstichting (z.d.). Informatiepagina vlinders. Geraadpleegd van <https://www.vlinderstichting.nl/vlinders>
- FLORON (z.d.). Verspreidingsatlas vaatplanten. Geraadpleegd van <https://www.verspreidingsatlas.nl/vaatplanten>
- RAVON (z.d.). Informatiepagina soorten. Geraadpleegd van <https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie>
- Zoogdiervereniging (z.d.). Informatiepagina soorten. Geraadpleegd van <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten>

Bijlage 1 – Jaarrond beschermde nesten per provincie

Provincie Noord-Brabant, Noord-Holland, Zuid-Holland, Zeeland, Gelderland, Drenthe, Utrecht en Groningen*

Tabel 1. Jaarrond beschermde nesten in de provincies Noord-Brabant, Noord-Holland, Zuid-Holland, Zeeland, Gelderland, Drenthe, Utrecht en Groningen*.

Soort	Categorie	Soort	Categorie	Soort	Categorie
Boomvalk	4	Blauwe reiger	5	IJsvogel	5
Buizerd	4	Boerenzwaluw	5	Kleine bonte specht	5
Gierzwaluw	2	Bonte vliegenvanger	5	Kleine vliegenvanger	5
Grote gele kwikstaart	3	Boomklever	5	Koolmees	5
Havik	4	Boomkruiper	5	Kortsnavelboomkruiper	5
Huismus	2	Bosuil	5	Oeverzwaluw	5
Kerkuil	3	Brilduiker	5	Pimpelmees	5
Oehoe	3	Draaihals	5	Raaf	5
Ooievaar	3	Eidereend	5	Ruigpootuil	5
Ransuil	4	Ekster	5	Spreeuw	5
Roek	2	Gekraagde roodstaart	5	Tapuit	5
Slechtvalk	3	Glanskop	5	Torenvalk	5
Sperwer	4	Grauwe vliegenvanger	5	Zeearend	5
Steenuil	1	Groene specht	5	Zwarte kraai	5
Wespendief	4	Grote bonte specht	5	Zwarte mees	5
Zwarte wouw	4	Hop	5	Zwarte roodstaart	5
		Huiszwaluw	5	Zwarte specht	5

Categorie 1: jaarrond gebruikte nesten (steenuil).

Categorie 2: zeer honkvaste koloniebroeders of afhankelijk van bebouwing.

Categorie 3: Zeer honkvaste broeders of afhankelijk van bebouwing (geen kolonie).

Categorie 4: vogels die ieder jaar terug keren naar specifiek nest.

Categorie 5: honkvaste broeders, maar voldoende flexibel. Vogels met een categorie 5 jaarrond beschermd nest worden alleen als jaarrond beschermd beschouwd wanneer hier een ecologisch zwaarwegende reden voor geldt.

*De provincie Groningen heeft met de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming in 2017 gesteld dat er geen vaste lijst met jaarrond beschermde nesten wordt gehanteerd in de provincie Groningen, maar dat jaarronde bescherming afhankelijk is van de essentie van een nest. Wel erkent de provincie Groningen de lijsten van andere bevoegde gezagen. Om deze reden wordt de meest frequent gebruikte lijst jaarronde beschermde nesten gehanteerd en worden overige soorten met een essentieel nest toegevoegd indien van toepassing.

Provincie Limburg

Tabel 2. Jaarrond beschermde nesten in de provincie Limburg.

Soort	Categorie	Soort	Categorie
Boerenwaluw	2	Bijeneter	4
Boomvalk	3	Blauwe reiger	4
Bosuil	2	Buizerd	4
Gierzwaluw	2	Draaihals	4
Grote gele kwikstaart	2	Grauwe klauwier	4
Havik	3	Grutto	4
Huisemus	2	IJsvogel	4
Huiswaluw	2	Kramsvogel	4
Kerkuil	1	Kwartelkoning	4
Oehoe	1	Oeverwaluw	4
Ooievaar	2	Paapje	4
Raaf	3	Ringmus	4
Ransuil	3	Roerdomp	4
Rode wouw	3	Sperwer	4
Roek	1	Spotvogel	4
Slechtvalk	2	Visdief	4
Steenuil	1	Wulp	4
Torenvalk	3	Zomertortel	4
Wespendief	3	Zwarte specht	4
Zwarte wouw	3		

Categorie 1: jaarrond gebruikte nesten

Categorie 2: zeer plaatsgetrouwe broedvogel of afhankelijk van bebouwing.

Categorie 3: zeer plaatsgetrouwe broedvogel of ieder jaar terugkeert naar specifiek nest.

Categorie 4: vogel dat jaarlijks terugkeert naar specifiek nest, maar voldoende flexibel is om elders een nieuw nest te bouwen. Echter, dusdanig kwetsbaar dat functionaliteit van leefgebied niet in het geding mag komen.

Provincie Overijssel

Tabel 3. Jaarrond beschermde nesten in de provincie Overijssel.

Soort	Categorie	Soort	Categorie
Boerenwaluw	3	Blauwe reiger	5
Boomvalk	4	Bonte vliegenvanger	5
Bosuil	3	Boomklever	5
Buizerd	4	Boomkruiper	5
Gierzwaluw	2	Draaihals	5
Grote gele kwikstaart	3	Gekraagde roodstaart	5
Havik	4	Glanskop	5
Huisbus	2	Grauwe vliegenvanger	5
Huiswaluw	2	Groene specht	5
Kerkuil	3	Grote bonte specht	5
Oehoe	3	Grutto	5
Ooievaar	3	IJsvogel	5
Raaf	4	Kleine bonte specht	5
Ransuil	4	Kortsnavelboomkruiper	5
Roek	2	Middelste bonte specht	5
Slechtvalk	3	Oeverwaluw	5
Sperwer	4	Ringmus	5
Steenuil	1	Spreeuw	5
Torenvalk	4	Tapuit	5
Wespendief	4	Tureluur	5
Zeearend	4	Veldleeuwerik	5
Zwarte specht	3	Wulp	5
Zwarte wouw	4	Zomertortel	5
		Zwarte mees	5
		Zwarte roodstaart	5

Categorie 1: jaarrond gebruikte nesten.

Categorie 2: zeer plaatsgetrouwe koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats of afhankelijk van bebouwing of biotoop.

Categorie 3: zeer plaatsgetrouwe broedvogel die ieder jaar terugkeert naar specifiek nest of afhankelijk van bebouwing.

Categorie 4: vogels die jaarlijks terug keren naar specifiek nest en die niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Categorie 5: nesten van vogels die over voldoende flexibiliteit beschikken om zich elders te vestigen.

Provincie Flevoland

Tabel 4. Jaarrond beschermde nesten in de provincie Flevoland.

Soort	Categorie	Soort	Categorie	Soort	Categorie
Boerenwaluw	3	Blauwe reiger	5b	Oeverwaluw	5b
Bosuil	4	Boomvalk	5a	Ooievaar ¹	5a
Gierzwaluw	2	Buizerd	5a	Raaf	5a
Grote gele kwikstaart	3	Draaihals	5b	Rode wouw	5a
Huismus	2	Groene specht	5b	Sperwer	5a
Kerkuil ²	1	Grote bonte specht	5b	Spreeuw	5b
Ransuil	4	Havik	5a	Tapuit	5b
Roek	2	Huiswaluw	5b	Wespendief	5a
Slechtvalk	3	IJsvogel	5b	Zeearend	5a
Steenuil	1	Kleine bonte specht	5b	Zwarte specht	5b
Torenvalk	3	Middelste bonte specht	5b	Zwarte wouw	5a
		Oehoe	5a		

¹) Wanneer een ooievaarsnest in een hoogspanningsmast vanwege werkzaamheden moet worden weggehaald of verplaatst, dan kan dat buiten de periode dat er eieren/jongen aanwezig zijn, zonder ontheffing. Er dient na uitvoering van de werkzaamheden een gelijk aantal vervangende nesten in de hoogspanningsmast te worden aangeboden binnen hetzelfde territorium.

²) In het geval dat een kerkuilenkast binnen een erf wordt verplaatst buiten de periode dat er jongen aanwezig zijn, dan hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd, mits onder begeleiding van een deskundige.

Categorie 1: nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.

Categorie 2: nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor nestplaatsen zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.

Categorie 3: nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor nestplaatsen zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.

Categorie 4: vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Categorie 5a: in beginsel wel jaarrond beschermd, tenzij uit een ecologische beoordeling blijkt dat aantasting niet van invloed is op de lokale staat van instandhouding van de soort, bijvoorbeeld omdat er voldoende uitwijkmogelijkheden zijn.

Categorie 5b: in beginsel niet jaarrond beschermd, tenzij door aantasting de lokale staat van instandhouding van de soort in het geding komt, bijvoorbeeld omdat er geen of onvoldoende geschikte uitwijkmogelijkheden zijn.

Provincie Friesland

Tabel 5. Jaarrond beschermde nesten in de provincie Friesland (tot inwerkingtreding omgevingswet).

Soort	Categorie	Soort	Categorie	Soort	Categorie
Boomvalk	4	Blauwe reiger	5	IJsvogel	5
Buizerd	4	Boerenwaluw	5	Kleine bonte specht	5
Gierzwaluw	2	Bonte vliegenvanger	5	Kleine vliegenvanger	5
Grote gele kwikstaart	3	Boomklever	5	Koolmees	5
Havik	4	Boomkruiper	5	Kortsnavelboomkruiper	5
Huisemus	2	Bosuil	5	Oeverwaluw	5
Kerkuil	3	Brilduiker	5	Pimpelmees	5
Oehoe	3	Draaihals	5	Raaf	5
Ooievaar	3	Eidereend	5	Ruigpootuil	5
Ransuil	4	Ekster	5	Spreeuw	5
Roek	2	Gekraagde roodstaart	5	Tapuit	5
Slechtvalk	3	Glanskop	5	Torenvalk	5
Sperwer	4	Grauwe vliegenvanger	5	Zeearend	5
Steenuil	1	Groene specht	5	Zwarte kraai	5
Wespendief	4	Grote bonte specht	5	Zwarte mees	5
Zwarte wouw	4	Hop	5	Zwarte roodstaart	5
		Huiswaluw	5	Zwarte specht	5

Uit een conceptversie omgevingsverordening van 2021 blijkt dat mogelijk met ingang van de omgevingsverordening in de provincie Fryslân een nieuwe lijst met jaarrond beschermde nesten in werking treedt, deze is echter nog niet definitief gemaakt en daarom nog niet geldig. Ook is het mogelijk dat deze lijst nog wijzigt of aan bepaalde voorwaarden verbonden is. In onderstaande tabel is opgenomen welke soorten met ingang van de omgevingsverordening jaarrond beschermd zijn in de provincie Fryslân.

Tabel 6. Aangepaste lijst met jaarrond beschermde nesten in de provincie Friesland vanaf inwerkingtreding omgevingswet (mogelijk vanaf 2023).

Soort	Categorie	Soort	Categorie	Soort	Categorie
Aalscholver	2	Ransuil	4	Bergeend	5
Blauwe reiger	2	Ringmus	2	Blauwe kiekendief	5
Boomvalk	4	Roek	2	Boerenwaluw	5
Bosuil	3	Slechtvalk	3	Bontbekplevier	5
Buizerd	4	Sperwer	4	Eider	5
Draaihals	4	Steenuil	1	Gekraagde roodstaart	5
Dwergstern	2	Stormmeeuw	2	Glanskop	5
Gierzwaluw	2	Torenvalk	3	Grote mantelmeeuw	5
Grote gele kwikstaart	3	Wespendief	4	Grutto	5
Grote stern	2	Zeearend	4	Kleine bonte specht	5
Grote zilverreiger	2	Zwarte specht	3	Kleine mantelmeeuw	5
Havik	4	Zwarte stern	2	Kokmeeuw	5
Huisemus	1	Zwarte wouw	4	Kraanvogel	5
Huiswaluw	2	Zwartkopmeeuw	2	Middelste bonte specht	5
IJsvogel	3			Oeverwaluw	5
Kerkuil	1			Paapje	5
Lepelaar	2			Ruigpootuil	5
Noordse stern	2			Scholekster	5
Oehoe	3			Spreeuw	5
Ooievaar	3			Strandplevier	5
Purperreiger	2			Visdief	5
Raaf	3			Zilvermeeuw	5

Categorie 1: jaarrond gebruikte nesten.

Categorie 2: zeer plaatsgetrouwe koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden of afhankelijk van bebouwing of biotoop.

Categorie 3: zeer plaatsgetrouwe broedvogel die ieder jaar terugkeert naar specifiek nest of afhankelijk is van bebouwing.

Categorie 4: vogels die jaarlijks terugkeert naar specifiek nest en die niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Categorie 5: nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd, tenzij er sprake is van zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.